

Iz Avstrije.

OFICIJELNA NEMŠKA POROČILA PRAVIJO, DA NEMČIJA NI PRESENEČENA VSLED MIROVNEGA GIBANJE GROFA ČERNINA. — ČERNIN IN NJEGOVI VOJNI CILJI. — NJEGOVO STALIŠČE JE SPRAVLJIVO. — NAPAD NA TROCKIJA.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 28. januarja. — Vsi dvomi glede spora med Dunajem in Berlinom izginejo na hiter način v obeh glavnih mestih, soglasno s poročili, ki so dospela danes sem iz nevarnih virov.

V Berlinu se vedno bolj jači utis, da je Avstrija pripravljena sprejeti in uvesti politiko separatnega mira, kar je bilo že sporočeno na pol oficielni način Združenim državam.

Dasiravno nemško časopisje razpravlja o tem dogodku tako, da je ta akcija Avstrije presenetila njene zaveznike, je vendar dosti znakov, da ta udarec ni bil nepričakovan za oficielno Nemčijo.

Poročila kažejo na drugi strani, da je skušal Hindenburg vstaviti tako akcijo, katero pripisujejo grofu Černinu in sicer potom ofenzive na zapadni fronti, ki naj bi bila tako velikanska, da bi se avstrijska mirovna pogajanja zavlekla, dokler bi ne dospel položaj glede Rusije na štadij, ki bi bil bolj ugoden za vsenemške mirovne pogoje.

Med nemškimi časopisjem pa očitno danes ni opaziti nikakega poskusa, da se zanika dejstvo, da je vihar, ki se je že dolgo pripravljaval v Avstroogrske, v izbruhu.

Z vsenemškega stališča je najbolj resna faza avstrijskega položaja ta, ki so se spravili na dan, potom dunajskega poročevalca "Koelnerzeitung".

Soglasno s poročilom poročevalca, je grof Černin v soboto neizmerno presenetil nekatere avstrijske poslance z objavo, da so pred govorom glede avstrijskih vojnihih ciljev besedilo njegovega govora sporočili predsedniku Wilsonu.

Poročila iz Avstrije kažejo, da se ne le velike mase delavstva vdajajo uplivom ustvarjenim od propagande boljševikov, temveč da tudi vladajoči razred Avstroogrske podžgan od začasnih uspehov na laški fronti, domneva, da je prišel čas, ko Avstrija lahko prosi za separaten mir, ne da bi izgubila na časti.

Vojaškimi voditelji ter plemenitašem Avstrije je postalo vedno bolj in bolj jasno, da se vojni cilji Nemčije križajo z neodvisnostjo Avstrije.

Siti vojne in v strahu glede posledice, ki morajo priti na Nemčijo vsled njenega izvajanja celega sveta, se slabše izmed centralnih sil pripravljajo stopiti iz vojne, če bo mogoče to storiti.

Pri svojem nagovoru na odgovor na zunanje zadeve avstrijskega državnega zbora v soboto, je grof Černin, kot pravi neka brzojavka iz Amsterdam, odkritosrčno navedel razliko v vojnihih ciljih Avstrije in Nemčije.

Pojasniti je, da hoče dobiti Nemčija nazaj svoje kolonije ter očitno ne bi mogla privoliti v to, da bi se izpraznilo zasedeno ozemlje predno se zagotovi jamstvo za povračilo njenih kolonij.

Černin je izjavil, da se nahaja Avstrija v drugačnem položaju. Ona je stala povsod na sovražnem ozemlju izvzemši v vzhodni Galiciji.

V nekem poročilu iz Amsterdam se glasi, da je nastal spor v nemškem časopisju glede vprašanja, če je vsled mirovne ponudbe grofa Černina na predsednika Wilsona videti znamenje spora v avstro-nemški zvezi.

Socialistični "Vorwaerts" navaja dalekosežno frazo v govoru dr. Kuehlmann:

— Mi smo v polnem soglasju z grofom Černinom, — kot dokaz proti vsenemškemu domnevanju, da je bratovski poljub grofa Černina predsedniku Wilsonu dobil v naprej blagoslov nemške vlade.

S tem, da se še nadalje pritožuje glede dvostranosti nemškega državnega konclerja von Hertlinga, navaja "Vorwaerts" svoj lasni mirovni program.

Ta temelji: — Pošteno pravo samodoločbe za vzhodne narode, vključno pravico, da se pridružijo zopet Rusiji.

Popolno zopetno vstanovitev Belgije in povrnitev zasedenega francoskega ozemlja pod edinim pogojem, da se odpoje Francija vsem svojim zahtevam glede nemškega ozemlja.

"Vorwaerts" vprašuje von Kuehlmann, če ga katerakoli obližacija odvrača od sprejema tega programa.

Amsterdam, 28. januarja. — V svojem drugem nagovoru na glavni odbor nemškega državnega zbora je dr. Kuehlmann ostro napadel Trockija in boljševike. Rekel je:

— Gospod Trocki je dvakrat tekom januarja izjavil, da nima naša vlada nobenega drugega temelja kot silo. Boljševiki sami pa se vzdržujejo na svojem mestu edino le z — brutalno silo.

Njih argumenti so kanon in strojna puška.

Razlike v mnenju se poravnava s tem, da se iznebi nasprotnikov na radikalen in zadovoljiv način. Boljševiki pridigujejo lepo, a delajo praktično drugače.

Nemiri v Nemčiji.

PO CELI NEMČIJI VLADAJO VELIKE ZMEŠNJA-VE. — HERTLINGA NAPADAJO. — HINDENBURG IN LUDENDORFF GROZITA Z OSTOPOM.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 28. januarja. — Kakor se poroča iz Amsterdam, vsa je Nemčija zaradi govorov o vojnihih ciljih državnega konclerja grofa Hertlinga in avstrijskega zunanjega ministra grofa Černina v veliki zmed.

"Frankfurter Zeitung" piše, da Vsenemci nadaljujejo svojo kampanjo in razširjene so govorice, da sta feldmaršal Hindenburg in Ludendorff zopet zagrozila, da odstopita, ker nista zadovoljna s kanclerjevim govorom.

Nemiri se popisujejo kot "nemir v političnih krogih, kakoršnega še ni bilo".

Z druge strani se javlja, da narod ni zadovoljen s kanclerjevim govorom in da je vlada prepovedala, boje se nemirov, javne shode po vsej državi.

Bavarska nezadovoljnost s Prusijo se zopet jasno kaže in bavarski časopisi kažejo veliko simpatijo z avstrijsko zahtevo po miru brez aneksij in vojne odškodnine ter vstrajajo pri tem, da je nespametno pričakovati od ločilnega vojaškega konca vojne potom velike nemške kampanje na zapadni fronti.

Monakovska "Post" odločno pravi, da Avstrija ne bo podjarmljena s pruskim načinom imperijalističnih o-svajanj ter dodaje, da je grof Černin praktično predlagal predsedniku Wilsonu, da bi Avstrija posredovala pri pogajanjih med bojujočimi se državami, kar je veliko delo, ki je vredno državnika.

Amsterdamsko poročilo danes pravi, da je grof Černin jasno izjavil, da se avstrijski in nemški vojni cilji zelo razlikujejo, ker ima Nemčija obsežne kolonije, katere hoče imeti vrnjene, zaradi tega noče izprazniti zavzeta ozemlja v Evropi, dokler se ji ne obljubi, da dobi nazaj kolonije.

"Neueste Nachrichten" pišejo, da Hertling, ker ni im dovolj poguma, poskuša izogniti se odločitvi, kakor njegov prednik Bethmann Hollweg.

"Deutsche Tageszeitung" napada cesarja in pravi, da je prestolonaslednik mož, ki bo rešil Nemčijo iz jamc, katero so izkopali politiki.

Berlinsko socialistično glasilo "Vorwaerts", ki poroča, da je bil v Saški s tisoč glasov izvoljen nek socialista, pravi:

— To je zmaga za mir!

Danes se v Londonu domneva, da bodo ententni zavezniki skupno odgovorili na govor Hertlinga in Černina.

Z ozirom na to se poroča, da se izmenjavajo mnenja med Washingtonom, Rimom, Parizom in Londonom.

Avstrija in Zdr. države.

Napoveduje se spor med centralnimi zavezni. — Poskuša se končati vojno med Avstrijo in Ameriko. — Wilson je v direktni zvezi z Avstrijo.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 27. januarja. Dunajski poročevalci "Koelnische Zeitung" pravi, da je grof Černin v soboto izjavil, da je vsebino svojega govora o vojnihih ciljih, še predno ga je imel v zbornici, poslal predsedniku Wilsonu.

Ta list pravi, da je ta izjava povzročila veliko senzacijo ter potrjuje domnevanje, da je grof Černin podvzel te korake napram Ameriki, da bi se izmenjali nazori med zapadnimi državami in Rusijo ter Nemčijo.

Kakor pravi neko amsterdamsko poročilo, je grof Černin v svojem govoru pred zunanjim odborom v državnem zboru v soboto razodel razlike med nemškimi in avstrijskimi vojnimi cilji.

Rekel je, da hoče imeti Nemčija svoje kolonije nazaj in na noben način opustiti zavzetega ozemlja, dokler nima jamščine, da se ji vrnejo kolonije. Avstrija pa je v drugem položaju. Stoji namreč povsod na tujem ozemlju, razun v vzhodni Galiciji.

Boj s tatovi.
Chicago, Ill., 28. januarja. — Uradnik Indian Harbor Belt železnice Barney Dolan in njegov na mestnik sta bila danes ponoči v boju s tatovi vtrljena v Franklin Parku, chicagkem predmestju. — Uradnika sta zasedli tatove ravno pri njihovem poslu.

Vojna poročila.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 28. januarja. — V Champagni smo vprizorili dva napada na nemške zakope. Naši oddelki so prodrli do tretje sovražne erte in so se vrnili z ujetniki, med katerimi je bil en častnik; zapolnili so tudi eno strojno puško. No obeh straneh in Alzaciji, posebno v okolici Hartmannswillerkopf je bilo živahno artilerijsko streljanje.

Popoldansko poročilo: Sinoči so francoske čete v Champagni in severno od St. Mihiel večkrat naskočili v nemške postojanke in so se vrnili z ujetniki.

Nemški napad na neko francosko postojanko v okolici La Fontenelle je bil brez uspeha.

Na ostali fronti je bila noč mirna.

London, Anglija, 28. januarja. Večraj proti večeru je sovražnik naskočil prednje postojanke severovzhodno od Laigenmareka. Pogrešamo tri vojaške.

Jugovzhodno od Le Verguier smo ponoči s puškami razpršili močan poizvedovalni oddelek.

Sinoči je bila sovražna artilerija zelo aktivna na več krajih jugovzhodno od Cambrai, ravno tako tudi severno od Lensa in v okolici Paeschedale.

Zmrznil v kožuhi.
Barres, Mass., 28. januarja. — Sosedje, ki so večraj obiskali farmo Franka T. Hunta, so našli njegovo zmrznjeno truplo v gugalnem stolu, noge pa je imel na peti.

Občutki je bil v kožuhi in je bil že dva dni mrtel.

Napad na Mannheim.

Angleški letalci so napadli Mannheim ob Renu. — Po napadu je ljudstvo kričalo: "Doli z vojno".

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 28. januarja. Zenevski dopisnik Daily Express brzojavlja:

"Angleški zračni napad v torek ponoči na Mannheim daje nemškemu narodu nekoliko okusiti kazni za napade na odprta mesta v Angliji. Mnogo potnikov ki so bili na hitrem begu in med katerimi je bil tudi nek ranjen Nemec, ki je prišel v Bazel, pripovedujejo, da je bila noč strašna. Prestrašeno ljudstvo je navzlic policijskim odredbam bežalo na pol oblečeno na ulice. Ena bomba je padla naravnost na neko barako. Napad je trajal komaj 10 minut.

Ko se angleški letalci odleteli, je prebivalstvo kričalo: "Doli z vojno; dajte nam mir." Po glavnih ulicah so se zbirale v gručice. Krajinski listom je bilo prepovedano poročati podrobnosti o napadu.

Omeniti se mora, da so mestne oblasti po napadu poslale vladi prošnjo, v kateri so zahtevali večjo zaščito pred zračnimi napadi, ali pa naj opuste napade na odprta mesta, da masčevanje preneha. Do bili pa niso nobenega odgovora. Ta zahteva razlaga, zakaj Nemci vedno govorijo o zračnih napadih na "trdnjavo" London.

Nemški listi so pred kratkim poročali, da se je prestolonaslednik vrnil v Treves, kjer ima svoj glavni stan. V četrtek ponoči je bilo bombardirano tudi to mesto.

Z ameriško armado v Franciji. 28. januarja. — Štirje ameriški letalci, ki so prideleni francoskemu skadromu, so se vdeležili po dnevi bombnega zračnega napada na Nemčijo. Vsi so se varno vrnili.

Ker je bilo megleno vreme, letalci niso mogli doznati, kako škodo so povzročili. Ker so pa leteli zelo nizko, se more domnevati, da je bil velik uspeh. Potem ko so preleteli mejo, jih je sovražnik obstreljeval s protizračnimi topovi. Na to so pluli v še bolj gosti megli in nekateri letalci so se morali spuštati na tla, predno so prispeli k svojemu letališču.

Portugalske čete na fronti.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 27. januarja. — Ravnokar so izkrcali v Franciji nov kontingent portugalskih čet. Predno so se čete vkrcale, jih je nadzoroval portugalski predsednik dr. Sidonio Paes, ki je zahteval da je namen Portugalske nadaljevati vojno do konca.

VAŽNA SEJA.

V sredo zvečer se bo vršila v Carnegie Hall zelo važna seja glede vojnega varčevanja. Zborovalec bo pozdravil bivši državni tajnik Elihu Rott; najbrže bo navzoč tudi državni zakladničar McAdoo. Za zabavo in duševni užitek bodo skrbeli pevec Metropolitan opere, Omeniti je tudi treba, da bodo navzoči zastopniki vojaškega in mornariškega departamenta ter zastopniki raznih tujih konzulatov v tem mestu.

Želja odbora je, da se vdeležijo te seje čimveč izosemecev in vsled tega nam je dal odbor na razpolago precej vstopnic, katero dobi lahko vsakdo brezplačno, ki se oglasi pravočasno v našem uredništvu.

Preskrbite si vstopnice pravočasno! Brez vstopnic ni dovoljen vstop.

Vsi čitatelji tega lista, ki so pooblašeni zastopniki za prodajo vojno-varčevalnih znamk, lahko dobe v svojem lastnem jeziku vse tiskovine, tičeče se vojno-varčevalnih znamk, ako pišejo na:

National War-Savings Committee, 51 Chambers St., New York City.

Boljševiki in Rumunska.

RUMUNSKI POSLANIK IN KONZULI BODO MORALI ODPOTOVATI IZ DEŽELE. — GEN. ŠČERBAČEV JE ODTAVLJEN. — PREPREČIL JE ARETACIJO RUMUNSKO KRALJEVO RODBINE. — REVOLUCIJA NA FINSKEM. — BOJNE LADJE OGROŽAJO MESTO. — VOJAŠTVO IZ PETROGRADA PRIHAJA NA POMOČ. — KONZULI SO ODPOTOVALI IZ HELSINGFORSK. — GROF ČERNIN JE ZOPET V BREST-LITOVSKU.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Petrograd, 28. januarja. — Vladni komisariji so naznanili, da so se diplomatske zveze z Rumunsko prekinile in da bodo rumunski poslanik in vsi rumunski zastopniki po najkrajši poti poslani iz dežele.

Generalni poročnik Dimitrij Ščerbačev, ki je vrhovni poveljnik ruskih čet v Rumunski, je bil razglašen za sovražnika naroda.

General Ščerbačev že dalje časa ni bil več v milosti pri boljševikih. Zadnja poročila naznanjajo, da so ga sumničili, da z Ukrajinci in Rumunci deluje proti boljševikom in da je ravno on preprečil boljševiško namero aretirati rumunsko kraljevo rodbino.

Stockholm, 28. januarja. — Kakor pravijo kratka poročila, ki so prišla v Haparando, se je v vzhodnih provincah Finske pričela že dolgo pričakovana revolucija.

Poroča se, da je rdeča garda zasedla železniško postajo v Helsingforsu; vsi zunanji konzuli so zapustili mesto; okoli Viborga in v mestu se vrše hudi boji. Rdeča garda drži Rikimski in druga važna križišča.

Ruski vojniki pomagajo gardo in ojačenja prihajajo iz Petrograda.

Finski poslanik v Petrogradu je protestiral pri delavskih in vojaških delegatih proti ruskemu posredovanju v finskih zadevah. Dobil pa je za odgovor, da "ostane ruska vlada zvesta svojim principom, da je njena dolžnost, da podpira proletarijat v Finski v njegovem boju proti finski buržoaziji".

Boljševiški komisariji so izjavili, da se je poslala rdeči gardi pomoč in da se bo še poslala.

Vojaštvo v Helsingforsu je brez vsake moči, ker mesto nadljujejo topovi ruskih bojnih ladij, ki so v rokah boljševiških mornarjev.

Poveljnik mornarice je v soboto poklical na ladjo mestne oblasti, med temi predsednika Svinhufyuda in vodje socialistov in je od njih zahteval, da se vladna bela garda takoj razpusti. Zagrozil je, da bo uničil mesto, ako se povelje ne izvrši.

Predsednik pa je odgovoril, da se zahtevi ne more vstreči.

Helsingforsko boljševiško glasilo "Izvestia" priznava, da se je rdeča garda že odtegnila kontroli svojih stvariteljev. Poroča se, da so čete na več krajih izven kontrole in da so že zakrivilo umore in ropanja.

List pravi, da vladajo anarhistične razmere.

Finska vlada je vsem vladam, ki so priznaje neodvisnost Finske, poslala protest proti ruskemu posredovanju.

Brzojavna zveza s Petrogradom je pretrgana.

Petrograd, 28. januarja. — Iz Petrograda se je proti Viborgu odpeljalo 600 vojakov rdeče garde s strojnimi puškami. Ti bodo ojačili finsko rdečo gardo.

Amsterdam, 28. januarja. — Poročila, ki prihajajo tusem iz ukrajinskih virov, naznanjajo, da so že več dni v teku veliki boji med Ukrajinci in boljševiki. Ukrajinske čete so napadle in poskusile zavzeti Luek v Voliniji.

Boljševiški poveljnik je prosil avstro-ogrskega poveljnika v tem okraju za pomoč, pa mu jo je odklonil.

Amsterdam, 28. januarja. — Avstrijsko-ogrski zunanji minister grof Černin je večraj odpotoval v Brest-Litovsk, kjer se vrše mirovna pogajanja z Rusi. V njegovem spremstvu se nahaja veliko število uradnikov.

Politiko grofa Černina v zunanjih zadevah Avstro-Ogrske je odbor za zunanje zadeve v državnem zboru odobril s 14. glasovi proti 7.

London, 28. januarja. — Finski državni zbor je izvolil pet delegatov, ki bodo zastopali finske zadeve pri mirovnih pogajanjih v Brest-Litovsku.

Gena vojno-varčevalnih znamk za mesec januar, februar in marc.

JANUAR:	Ena znamka \$4.12, poln certifikat z dvajsetimi znamkami	\$82.40
FEBRUAR:	Ena znamka \$4.13, poln certifikat z dvajsetimi znamkami	\$82.60
MARC:	Ena znamka \$4.14, poln certifikat z dvajsetimi znamkami	\$82.80

Vsak jih lahko kupi kolikor mu drago, nikakor pa ne več kakor dvesto znamk.

Čitajte pazljivo v tem listu oglas "Vojno-varčevalne znamke in Sloveni". Poleg denarja ki ga nam pošljete za vojno-varčevalne znamke, priložite še 16 centov za polni registracijski pismo, v katerem vam jih bomo poslali.

TVRDOKA FRANK SAKSER,
52 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za celo leto za mesto New York	\$5.00
In Canada	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za pol leta	Za četrt leta za mesto New York	1.50
Za četrt leta	Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno nedeljo in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagoviti pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljatkam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City

Telefon: 2876 Cortlandt.

V znamenju draginje.

000

Lastniki newyorških časopisov, ki so dosedaj prodajali posamezne kopije po centu, so se dogovorili in — podvojili ceno.

V New Yorku stane sedaj vsak časopis, katerega so prej prodajali po centu, — dva centa.

Lastniki časopisov oziroma korporacije so bile prisiljene storiti to, kajti vse potrebščine so se strahovito podražile, delavske moči so dražje in če bi tega ne storili, bi imeli izgubo.

V tem oziru se strinjamo z njimi, obsojati jih pa moramo, ker so izrabili to potrebo v špekulacijske svrhe ter nočejo dati prodajalcem časopisov niti enega odstotka svojih podvojenih dohodkov.

Prodajalec časopisov so zastavkali.

V njihovem boju za boljše razmere in boljše pogoje jih podpira vsak zaveden Newyorčan.

Pri vsem tem pa je še neka druga poglavitna stvar. Čitateljem ne dajo sedaj za dva centa ničesar več kot so jim dajali prej za en cent.

Nasledeč je, da se ne sme izrabljati nikogar, ampak, da se mora ob takih in drugačnih prilikah vpoštevati sorazmerje.

Vsak proizvajalec, ki povisa cene svojemu produktu, ne sme imeti na račun povišanja nič več dobička kot ga je imel prej.

Vsled tega mora svoj produkt bodisi izboljšati, bodisi prodajati ga za večji denar v — povečani oziroma pomnoženi obliki.

000

Mirovni pogoji Hertlinga in Černina.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 29, 1918, as required by the Act of October 3, 1917.

Kategorični odgovor kancelarja Hertlinga na štirinajst mirovni pogojev predsednika Wilsona vsebuje nekoliko več luči kot je v knji, a ne veliko več. Smatramo ga, da je tudi s stališča najbolj optimističnega opazovalca političnega horizonta, preje za odgovor hoven zolunstva kot pa za odgovor Nemčije, na katere je bil naslovljen obdobjanja vredni nagovor predsednika Wilsona glede ameriških namer in sicer dne 9. januarja v Kapitulu v Washingtonu.

Kljub temu pa je nekaj solnčnih žarkov v tej kumari in stvar odkritostnosti in dobre vere je, izvele jih iz nje. V prvi vrsti je ton za kajerjevo vlado drugačen kot ga je bilo opaziti v prejšnjih izjavah iz Berlina glede mirovni pogojev. Došli smo gotovo, od pred sednika navedene predloge na isti način odklanja in sicer na zelo odločen način, je vendar videti na drugi strani celo vrsto modifikacij, ki jih namreč je najbrž ustvariti temelj za nadaljnja pogajanja.

To je prav posebno resnično glede odobravanja predsednikov izjave, da je treba Belgijo izprazniti in restavrirati, brez vsakega poskusa oprijemanja nje avtoritete, ki jo uživa skupno z vsemi drugimi prostimi narodi. — Nič več ni opaziti tona, s katerim so se odklovice zadnje neoficijelne izjave od strani ekstremnih militarnih stov Prusije. Ničesar tega ni najti v odgovoru Hertlinga glede splošne zahteve pravičnosti do Belgije. — Bodočnost Belgije. — je rekel cesarski kancelar. — je predmet mirovni pogajanj, — a Nemčija ni nikdar zahtevala inkorporacije potom nasilja. — Vsled tega ni nikakih nepremagljivih težkoč glede vprašanja, katerega je pred sednik v svojem nagovoru na Kongres pred štirinajstimi dnevi prišel med prva, če ne kot prvega zmed bistvenih pogojev.

Imed štirinajstih predlogov Mr. Wilsona sprejema nemški državni kancelar štiri brezpogojno ali vsaj izjavlja, da se bo glede tega lahko prišlo do sporazuma "brez težkoč". Glede dveh izjavljaja da so zadeve za bodoča pogajanja. In predmet, namreč kolonijalna vprašanja označuje kot nekoliko težkoč, katere bi se Nemčija lahko lotila pozneje. Glede dveh točk se zavzema popolnoma za avstrijske interese. Glede Turčije zagotavlja polno pomoč Nemčije. Očitno pa se izogiba imenovati eno ime, namreč Poljske. Glede dveh, Rusije in Alžacije Lotarinške, pa izjavlja, da se oba vprašanja najhaja izven ameriških interesov v vojni. To je v kratkem povest odgovora iz Berlina. Odgovor ne vsebuje končne obljube, da se bo še nadalje popustilo, vendar pa nima na noben način značaja končnosti.

Istočasni odgovor z Dunaja je bolj spravljen v besedah in manj kategoričen v obliki soglasno z edinimi poročili, ki je sedaj na razpolago glede večerjajšnega govora grofa Černina v avstrijskem državnem zboru. Naveden je kot prejšnje glede posebnih izjav Avstro-Ogrske je treba preložiti na čas, ko se bo dobilo polno besedilo priprave avstrijskega zunanjega ministra. Poroča pa se, da je podpril nagovor predsednika kot važen korak v smeri proti avstrijskemu raziranju.

Očitna razlika med splošno in stališčem avstrijske vlade ter one v Berlinu, je mogoče posledica domačih razmer med avstro-ogrskim prebivalstvom. To so razmere, katere pričujemo, spoznavati i snov, ki uidejo pozornosti cenzorja. Lahko mogoče je tudi, da je tak zmerost kot je videti v duhu in obljubi nemškega stališča z ozirom na mirovne pogoje posledica bolj natančnega znanja kot ga bomo tukaj videli, ki se vidi v Avstro-Ogrski, v veliko za-

drogo habsburske hiše. Če je to res, se je z veliko naglieo uresničilo domnevanje o priložnosti, ki jo je nudil nagovor predsednika Wilsona pred petnajstimi dnevi.

Tako je gibanje za jasnejše ugotovljenje vojnih ciljev precej napredovalo, odkar je dobilo svoj prvi impetus s pismom Lorda Lansdowna. Mir je mogoče še daleč, a vojskujoči se svet vsaj, za kaj se bori ali za kaj pravijo različni vojskujoči da se bore.

Medtem pa ne more najbolj pazni opazovalce, s te ali one točke, najti ter tudi v bodoče ne bo mogel najti najmanjše izpremembe glede namena Amerike, da nadaljuje z vojno do konca, ki bo zagotovil trajen mir na podlagi zadovoljive uravnave vseh bistvenih dolečb principijev kot so navedeni v poslanici predsednika. Morda vladajo razlike v mnenju glede najbolj uspešnih metod v vodstvu vojne administracije, a narod kot tak stoji za predsednikom, trden v sklepu, da zmaga v tej vojni.

Dopisi

000

S pota.

Vedno sem poročal o lepi, topli Coloradi in to že od začetka meseca oktobra 1917. In res so bili in lep solnčni dnevi skoraj vsak dan in strah naših knetovalec je pri kraju, kajti mislili so že, da letosno zimo ne bo snega, ki daje zemlji mokroto, kajti Colorado je suha država.

Kakor je našim čitateljem gotovo znano, se nahajajo knetovalec na gorskih ravlinah pod visokimi gorami, na katerih je večni sneg, ki se v nižini taja in z visini prihaja bistra voda ter napaja v nizavi suho zemljo. Farmerji, med katerimi je tudi mnogo Slovencev, znajo obračati in voditi to vodo po suhi zemlji, ki rodi vsakojake pridelke. Do 9. januarja tudi po visokih gorah ni bilo snega, sedaj pa ga je dovolj in ko to pišem (17. jan.), še vedno pada, da je veselje.

Nič kaj rad nimam snega, zato pa hitim proti Tiheemu oceanu, čjer so solnčni dnevi, kalorskih si človek ne more domisljati. V Californiji tudi pozimi eveto duhteče vrtnice in pomaranče, lianone in drugo južno sadje. V tem času solata in trava najlepše raste, kajti v poletnem času med majem in decembrom so oni kraji brez dežja, med decembrom in majem pa je skoro vedno dež.

Predno se poslovim od Colorada, o kateri sem večkrat pohvalno pisal, naj še omenim, da se po Coloradi dobro dela.

V Leadville, kjer kopljejo zlato rudo, sem se mudil le nekaj dni. Obiskal sem nekaj svojih prijateljev in sem med njimi obiskal svoj petdeseti rojstni dan. (Prav iskrene čestitke. Op. ured.) Rojaki so jako prijazni in veselili sem se med snegom v 10,000 čev. je nad morjem ležeči naselbini. V Leadville so naši rojaki združeni v več društvih in imajo tudi svojo lastno dvorano. Slovensko zbirališčevalno društvo je sicer nekoliko zadremalo, toda upati je, da bo zopet oživilo. Tukajšnji lovenec naseljenec, ako niso trgovalci, se večinoma ukvarjajo po rudokopih, nekateri pa tudi po opilnicah. Največjo trgovino v mestu ima podjetni rojak Frank Zaitz. Njegova trgovina zavzema pol bloka in ima velikansko zalogo za vse, kar svet rabi. Na drugi strani trgovine pa ima gostilno, hiše za stanovanja, hleve za konje, shrambo za avtomobile itd. Mr. Zaitz ima tudi pekarijo, ki je bila pred letom namovo urejena. Samo pekarna stane 40 tisoč dolarjev. Stroji sejejo moko, mesijo testo. Ta pekarna zalaga s kruhom celo mesto in še drugim se pošilja. Pred leti je tudi rojak Frankovič otvoril trgovino z mešanim blagom in tudi znani veliki podjetnik rojak Golob ima tukaj gostilno, ki je seveda suha, odkar je postala Colorado suha država. Ludi pivovarna rojaka Goloba je zaprta.

Več tukajšnjih rojakov boleha za takomenovano "jamsko" jezik, ki se dobi v rudniku.

Matija Pogorelec.

Kane, Pa.

Kakor sploh gozdarji, kateri se vedno prekladajo, smo se tudi mi srečno "premuflali" v mesto Kane. Mesto ima nekako 7000 prebivalcev, največ švedskega pokolenja. Je tudi nekaj Hrvatov in Poljakov. Slovencev v mestu samem ni, pač pa jih živi lepo število v bližnjem James City s svojimi družinami. Ne manjka seveda tudi slavnih potomcev Romula in Rema.

Mesto je poznano po svoji visoki legi, zdravi klimi ter bogatih virih naravnega plina in olja. Mesto je zvezano z dvema železnicama: Pennsylvania in Baltimore & Ohio. Tu je več tovarna za steklo. Važno mesto zavzema tudi produkcija kemikalij, katero proizvajajo iz trdega lesa. Pri takem gozdarstvu delu smo

zaposleni tudi mi gozdarji.

Dela se lahko tukaj celo leto, izvzemši zimo. Delo je bolj težko in tudi nevarno za začetnike. Ali naše delo ima tudi svojo dobro stran. Tukaj ni blata, niti prahu, ni parne pišalke, niti dimovega smrada. Tudi ni bossa priganjača. Čim bolj delaš, več zaslužiš. Delo je prijetno in zdravo v vedno svežem gozdnem zraku. Seveda je delo pozimi v gozdu radi snega, burje in mraza zelo težavno, tako da se ne more delati vsak dan. Posebno letos, ko misli ta vrazja zima doseči svoj "rekord". V takih dneh, ko se ne sme pokazati niti nasa na prosto, se naše reducirano število šestih mandeljev gozdarjev — pečlarjev lepo greje pri gorki pečici, ne oziroma se na elementarne sile, ki divjajo znanj.

Omeniti moram namreč, da smo ostali tukaj samo pristni ter stanoviti pečlarji, kateri ne zapustijo pod nobenim pritiskom mišerije svojih pečlarskih pozicij. Naši "consortii" a la "half and half" so jo kakor ptice-selivke na gorki jug takoj odkurili v mesta, ko so začele padati prve snežinke. Želim jim vseeno obilo uspeha ter upam, da se bodo vrnili vsi zdravi na naše pečlarske vaje, in sicer z geslom: "Pečlarski stan — najboljši stan."

Prečitaviš hvalavredni list Glas Naroda od prve črke pa do zadnje pike, začnem nahoče premisljevati o barbarizmu kulturnega človeštva in usodi našega tužnega naroda okraj Atlantika. Glava se nam skloni še nižje, kakor da bi nas posilil spame. Je pač zima, Narava spi. Gozd spi. In ker spi gozd, počivajo tudi gozdarji ter nabirajo moči za prihodnjo spomlad. To je do tedaj, ko bo prišla tiho in skrivnostno očarljivo lepa in mlada boginja Vesna ter bo z gorkim dihom in navnim poljubom zbudila naš tajni, stveni les v zopetno pestro življenje. Dovolj!

Konečno pozdravim, najprvo seveda, vse pečlarje, brez oziroma njih profosion, dalje vse, kar čita hvalavredni list "Glas Naroda", kateremu želim kar največ uspeha. Na zdar!

John Jančič.

Yukon, Pa.

Ker že dolgo nisem čital nobenega dopisa iz naše naselbine, bom pa jaz nekoliko opisal sedanje razmere.

Z delom se ne bom veliko hvallil, ker je zadosti slabo, primanjkuje namreč železniških voz. Pa kaj se menimo za to! Jaz se grem vsako jutro sprehajati na sveži zrak, ker to je tudi veliko vredno, ko se človek lepo pozdravi. Za delo me pa še nikdar ni veliko zanimalo, samo da imam denarje.

Sedaj se želim pridružiti tukajšnjemu pečlarskemu klubu, ali pa sploh zapadem kazni, če jih nadalje inenujem pečlarji, ker sedaj so se sami izrazili, da se jih mora klicati gentlemen, zato se bojna iti v gentlemenski stan, ker sploh imajo vsi gentlemeni majhne hiše in sedaj jih pa sneg zelo ovira, da se iz hišice ne morejo, dokler sneg ne skopni. Mi smo gospodje, ker stanujemo v velikih hišah, ali jaz jih pa vseeno preveč dražim in jezim. Zakaj bi jih pa ne, ko vidim, da se mi dajo tudi tisti, kateri mislijo, da imajo večjo pamet.

Nadalje naj še omenim malo o tukajšnji slovenski godbi, ker jaz sem tudi pri njej kot igralce. Že prej smo dobro zaigrali, pa še sedaj nismo pozabili, čeravno nismo igrali že par tednov. Pa nisim, da bomo spet stopili na noge brez vseh tistih malih darov, ki so jih eni nam darovali. Godcem priporočam, da se pridejo učiti v slovensko dvorano vsak petek zvečer od česte ure do osme.

H koncu pozdravljam vse zavedne Slovence in Slovence. M. W. Fink.

Slov. pevsko podporno društvo "ZVON"

SEDEŽ V CLEVELAND (NEWBURG), OHIO.

URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF BLATNIK, 3582 E. 82. St., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: GUST STRAJNER, 983 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Tajnik: ANDREW ZAGAR, 8704 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
Podtajnik: ANTON GORENC, 7728 Osage Ave., Cleveland, Ohio.
Blaginjak: MIKE VRČEK, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
Zapisnikarica: ROZI MAUER, 3322 E. 82. St., Cleveland, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

MARY GLIHA, 3606 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
MARTIN MARTINEK, 3559 E. 81. St., Cleveland, Ohio.
FRANK VRČEK, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI NADZORNIKI:

JOHN FONDA, 7825 Burke Ave., Cleveland, Ohio.
FRANCES ZABUKOVEC, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

VRATAR:

LUDVIK GRUDEN, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

Seja se vrši prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Mike Plutevi dvorani, 3611 E. 81. St., Cleveland, Ohio.

Livingston, Ill.

Seja za W. S. S.

Ze bivam eno leto v tukajšnji naselbini, pa še nisem čital nobenega dopisa od strani naših rojakov v našem cenjenem listu Glas Naroda, zato sem se jaz namenil napisati par vrstic, kako se imamo v tukajšnji naselbini.

Zimo imamo prav hudo, kakor bi bili v ruski Sibiriji. Imeli smo hudi vihar s sneženimi zameti, da je oviral tudi železniški promet, da niso vlaki mogli voziti. Samo eden dan je stalo tukaj šest vlakov, ki niso mogli naprej zaradi prevelikih sneženih zametov. Sedaj pa osebni vlaki redno vozijo iz Chicago v St. Louis. Tovorni vlaki so pa še sedaj ovirani.

Mesto Livingston šteje približno 1200 prebivalcev, ki so različne narodnosti; največ je Litvinov, Rusov, Italijanov, Grkov ter precej Nemcev, kateri imajo tukaj v bližini svoje farme. Slovencev ni tako veliko kot drugih. Nekaj Slovencev ima tudi svoje farme, kajti zemlja je tukaj zelo rodovitna. Rastejo vsi pridelki, samo poleti rade suša nastopi, da nekateri pridelke uniči; pa to ni vsako leto enako, včasih je tudi dosti mokrote.

Mesto je tudi še sedaj mokro in ima približno 12 salinov, med katerimi je tudi 5 slovenskih. Imamo tudi svojo prodajalno ali konsumno društvo, katero šteje okrog 300 članov in tudi jako dobro napreduje.

Največ nas je zaposlenih pri The New Stanton Coal Company, kateri rov se nahaja čisto pri mestu, mimo katerega vozi Big Four železnica. V teia rovu dela 600 delavcev. Ko bi zima ne ovirala, bi se delalo vsak dan, tako pa primanjkuje praznih voz za nalaganje premoga dole, da zima pojenuja. Tudi zaslužti se precej dobro, ako ima kdo dober prostor. Živi se še dosti povojno, čeprav je taka draginja; ne preostaja pa tako ne. Kolikor se nam povisa pri plači, toliko več se mora izdati za življenjske potrebščine. Ako dobimo povišano plačo za 25 centov, jih moramo izdati 50. Tako je bilo in bo še nadalje; delavci ne bo izkoristili, dokler se ne rešimo kapitalizmov.

Mogoče, da bo ta vojna prinesla boljše bodočnost za vse narode in revne sloje ter trajen mir.

Konečno pozdravljam vse čitatele tega lista ter vse moje rojake in rojakinje v Jenny Lind, Ark., kakor tudi v Livingstonu.

Mihael Cirar, Box 106.

NAZNANILO.

\$15.00 na teden, stanovanje in hrano dobi poštna. Značajna in izobražena SLOVENKA, prijazne postave ter večja angleščina v jeziku pisavi. Katero veselje gospodinji enemu možu in v trgovini pomagati, naj blagovoli javiti na naslov:

M. Krainz,

Box 129, Davis, W. Va.

(29-31-1)

Ako ste bolni,

obiščite najboljšega specialista za moške bolezni.

Mi imamo najboljše opremljene X-zarke in druge priprave; rabimo svoje drogerije; imamo prof. Erlichov 606 zoper zastrupljenje krvi. Ako trpite od slabosti, revmatizma, bolečine v križu, želodcu, mehuru, ali zastarele bolezni, ki jih drugi zdravniki niso oskravili, pridite na prosto preiskavo in nasvet.

EUROPEAN MEDICAL OFFICE
311 Smithfield St., nasproti polta.
PITTSBURGH, PA.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjamo prežalostno vest, da sta nam umrla v noči 9. januarja nepričakovane smrti v snežnem viharju naša ljubljena mati in bratec, oziroma žena in sinček

Mrs. NEŽA PERME, roj. Jenko,

in

FRANK PERME, njen sin.

Vsegamogočni ju je po groznem trpljenju poklical k sebi v boljše življenje. V globoki žalosti priporočamo naše ranjke vsem znancem in prijateljem v pomočno molitev.

Ranjka je bila stara 37 let in je bila rojena v vasi Vrh, fara Želmlje na Kranjskem. V Ameriki je bivala 15 let. Tukaj zapuša mene zalujočega soproga in 3 nedorastle otroke, štiri brate in eno sestro, v stari domovini pa očeta in eno sestro.

Najlepše se zahvaljujemo vsem našim sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki so nam v tej težki uri priskočili na pomoč. Posebno se pa zahvaljujemo družinam Germ, Kastelic, Anenik in Jerman, ker so nam bili ob naši strani v tej težki uri našega življenja.

Lepo se zahvaljujemo tudi darovalcem krasnih vencev, še posebno se pa zahvaljujemo družini John Prijatelj za nad vse krasni venec. Nadalje se zahvaljujemo družinam Snedec ter Germ in lepa hvala tudi Mr. Frank Mehletu in Anton Permetu.

Najprizrenejše se pa zahvaljujemo društvu Slovan in društvu sv. Rešnjega Telesa za njih krasne vence in še krasnejši pogreb. Nadalje se tudi zahvaljujemo dr. sv. Trojice in še ostalim društvom za vdeležbo pri pogrebu, namreč društvu sv. Jožefa, ženskemu dr. sv. Ane in ženskim društvom sv. Alojzija in sv. Neže.

Prisrčna hvala tudi pevskemu društvu "Prešeren" za krasno in gniljivo petje v cerkvi med mašo. Še enkrat najprizrenejša hvala vsem skupaj.

V Pueblo, Colo., dne 18. januarja 1918.

Zalujoči ostali:

Frank Perme, soprog in oče.
Mary, John in Bertha, otroci oziroma brat in sestra.

Anton Perme, svak.

John, Lawrence, Frank in Louis

Jenko, bratje.

Anna Zajec, sestra.

Rad bi izvedel za rojaka, ki sva prišla skupaj iz Big Bay, Mich., v Akron, Ohio. Prosim ga, da poravnava svoj dolg v teku enega meseca, če ne, ga bom dal v vse časopise s polnim imenom. — John Mikuš, 1276 E. 55th St., Cleveland, Ohio. (29-31-1)

Iščem svojega popolbrata JANEZA FINK. Doma je iz vasi Vrehe pri Dolžu št. 6, fara Stopiče pri Novem mestu. Pred 13. leti je bil nekje v Sarmer, v okolici Irwina, Pa., in odtam je neznan kam odšel. Nadalje iščem tudi JANEZA TURK, ki je bil pred tremi leti v Indianapolis, Ind. Prosim cenjene rojake, če kito ve za naslov katerega, da ga mi naznani, ali naj se pa sama oglasi. — Martin in Frank Fink, Box 70, Yukon, Pa. (29-31-1)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja ANTONA FUTEK. Pred tremi leti je bival v Otmanu, Ariz., in sedaj ne vem, kje se nahaja. Če kdo ve, ga prosim, da mi naznani, ali naj se pa sam javi. — John Petek, 930 Kentucky Ave., Sheboygan, Wis. (29-31-1)

VABILO.

Društvo "Slovenec in Hrvat" št. 151 SPZ, v Niles, O., vlnjudo vabi vsa sosednja društva kakor tudi ostalo občinstvo na

PRVO SLOVENSKO VESELIČO v soboto 2. februarja t. l.

v Rumanian Halli

na Walnut St. v Niles, Ohio.

Vstopnina je 25¢.

Ob enaki priliki bomo tudi mi povrnili. Za postrežbo bo dobro preskrbljeno.

Na veselo svidenje v soboto 2. februarja! Odbor.

(29-31-1)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dopisnik v Sheboygan, Wis. — Brez podpisa ne priobčimo Vašega dopisa.

Socijalizem in vojna.

Dr. Tuma je pisal pred tremi leti sledeče:

"Tavali smo kakor mesečniki ob strmeh prepadu razprtij evropskih narodov. Vojna je prišla nad nas kradoma, kakor tat v noči", piše Quessel v socijalističnih Monatshefte, ki so znanstveno glasilo nemškega revizijonizma. "Buknila je svetovna vojna ter nas Čehi popolnoma presenetila. Morda so temu krivi naši pisatelji in politiki, ki so vsa pozornost obračali le na notranji vprašanji stranke, a so se premalo ozirali na svetovni položaj v dobi, ki je bila najkritičnejša tudi za modo socijalne demokracije", piše sodrug dr. Stern v znanstvenem glasilu češke socijalne demokracije "Akademie".

Dve najuglednejši organizaciji sta tako izrekli, da je vojna prišla nad Evropo in nad socijalno demokracijo neutegoma ter zalotila internacionalno socijalistično svetovno organizacijo nepripravljeno. Ako konstatiramo, da so vse stranke socijalne demokracije vseh kulturnih držav nameravale skliči internacionalni kongres tokom meseca avgusta 1914 na Dunaj, da bi se določila taktika in cilj internacionalne demokracije za slučaj svetovne vojne, lahko trdimo, da je kljub vsem znakom bližajoče se vojne internacionalna socijalna demokracija resnično stala nepripravljena.

Danes, ko pregledamo poznejše vse dogodke zadnjih šestih let, počenjanje evropske diplomacije, oboroževanje Avstrije, Nemčije, Francije, Anglije in Rusije, interno našo politiko in u-pravo, se nam čudno, skoraj nemogoče zdi, da se je socijalna demokracija tolažila z nadami ohraniti svetovni mir — z deklaracijami, a tudi uvidimo, da ravno vsled tega ni mogla zapaziti, kako smo se od leta do leta, od meseca do meseca, od dne do dne bližali svetovni vojni in je ta morala priti prej ali slej — končno in neovzdržno kar čez noč.

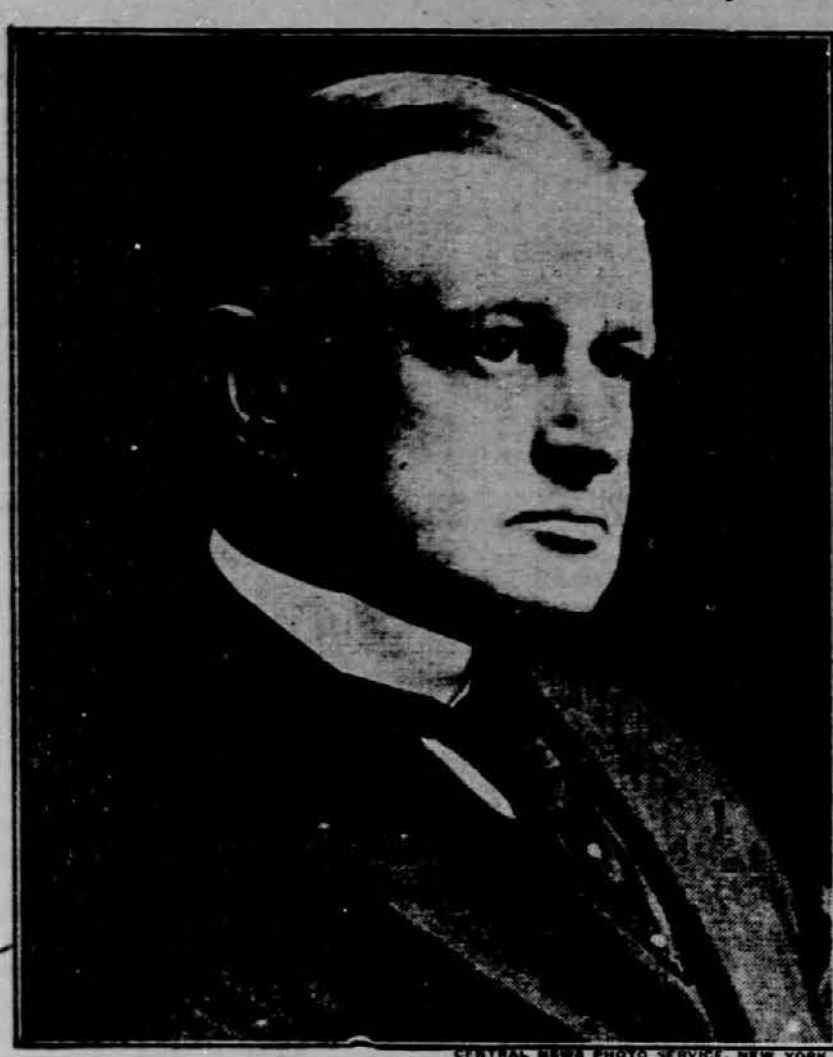
Iz tega moramo na splošno trditi, da je stališče in obnašanje nemške in francoske socijalne demokracije ob vojni bilo nepremembno narekovano po sili dejstev. Nobena, tudi najmočnejša socijalna demokratska stranka na svetu ni bila v stanju vojno preprečiti v trenutku, ko je bila mobilizacija diktirana, ko so prestale konstitucionalne moči vojujočih se držav, ko je militarizem v svoji najčistjši obliki in v vsej svoji sili nastopil. Tudi ni bilo mogočosti nobeni se tako radikalni stranki postaviti se mobilizaciji in militarizmu v bran. Radi tega je a priori izrekamo, da mora tudi slovenska socijalna demokracija brez diskuzije sprejeti položaj dejstev in da bi bilo neumestno posebno v naši majhni stranki že sedaj kritično motriti obnašanje velikih socijalno-demokratskih organizacij, kakor je nemška in francoska.

Pribiti moramo le, da je eden najuglednejših zastopnikov socijalizma Jean Jaurès že leta 1904 na internacionalnem kongresu v Amsterdamu dal energičen izraz trditvi, da: "brezsilje nemške socijalne demokracije tvori veliko nevarnost za mir in svobodo razvoja cele Evrope". Celo v revizijonističnih Svc. Monatshefte so v diskusiji navedenega internacionalnega kongresa nemški sodruzi sami izrazili pomisleke proti očitnemu stališču nemške socijalne demokracije ter ji očitali "bojazn pred volitvami in bojazen, da bi ne izgubile nemške organizacije velike svoje nabrane rezerve in prihranke, je najvišji zakon nemške socijalne demokracije". Po drugi strani je eden odličnih zastopnikov nemške socijalne demokracije, revizijonist Calwer, naravnost zavzval stališče, "da mora stranka podpirati stremenje lastne vlade, kadar varuje pravične interese države proti izmožemstvu, kajti ako izpodbija delo lastne vlade, brezdomno pošpira interese izmožemstva, ker je od stopnje državne ekspanzije odvisen gospodarski napredek in je od tega odvisen napredek organizacije socijalne demokracije posebej. Zato mora ista, ako ne podpira vlade, vsaj stati od strani". — Kar je Jean Jaurès videl pred desetimi leti naprej — se je danes izpolnilo.

Znani antimitarist Hervé, ki je postal radi svojega antimitarističnega agitiranja na francoskem marksistično tako ksen,

je letos (1914) na kongresu francoske socijalne demokratske stranke premenil to svoje principijelno stališče proti onim, ki so poprej njegovo antimitaristično, radikalno agitacijo obsojali, med njimi Jean Jaurès, ter izjavil, da je proti vsakemu nastopu internacionalne demokracije v sporu narodov in glede vojne iz razloga, kar ni pričakovati očitnega stališča in še manj dejanskega koraka proti vojni od strani nemške socijalne demokracije. Izjavil je, da bi bilo proti interesom francoske države in obenem proti interesom francoske socijalne demokracije, ako bi se ona uprla vojni ter pustila, da bi ves zedinjeni nemški narod napadel francosko veliko kulturno državo, jo uničil ali oslabil tako, da bi francoski narod bil iztisnjen z visokega svojega kulturnega in ekonomičnega stališča. Ob sedanjih svetovnih dogodkih je dejstvo pokazalo, da je imel Hervé prav. Socijalna demokracija vsega sveta mora priznati, da je bila nepripravljena, je morala sprejeti dani položaj, kakor je bil, in je moralo delavstvo, ne le brez vsakega odpora stopiti v vojske, marveč se je moralo podvreči splošni državi in narodni disciplini. Socijalni demokraciji ne ostane drugega, nego tolažba, katero je izrekel sodrug Remer: "Prešibka, da bi vojno preprečila, mora socijalna demokracija biti močna dovolj, da je močna dovolj, da je prešibka." Vse naše stremenje mora iti sedaj le na to, da vzdržimo svoje strokovne in politične organizacije. Dodamo k temu, da se moramo vrniti na bistvo internacionalizma Karla Marksa: "Konkretna življenska podlaga socijalni demokraciji je narodnost, t. j. svobodna kulturna združitev posameznih narodnosti, ki se avtonomno grupirajo po načelu velikih svetovnih ekonomičnih sil."

Ako je vojna imela do sedaj že kak določen rezultat za socijalno demokracijo, je ta, da je zatrla vse fraze anacionalizma in antinacionalizma ter da je z neodoljivo konsekvenco dejstev ustanovila, da je podlaga in ves razvoj socijalne demokracije k bistvenemu internacionalizmu v tem, da postane vsaka narodnost avtonomna v kulturnem in političnem oziru. Prva pot k temu cilju je priboritev polne demokracije: vnanja politika mora biti pod vplivom ljudstva, ki se zaveda, da ono samo določa politiko države. "Tega čustva neodvisnosti nemško ljudstvo ni moglo nikdar imeti", pravi Bernstein. Jasno stoji torej že sedaj cilji pred nami in o tem tudi lahko, ne glede na vojni položaj, prosto govorimo, da imamo zastaviti vse moči za vzdrževanje svojih organizacij v obliki in taktiki, kakor smo jih imeli in vodili dosedaj; drugič, da si stavimo kategorično prvi in bližnji politični cilj, pridobitev polne demokracije v državi; tretjič, da bo morala socijalna demokracija posvetiti več najbojnejših svojih moči v smeri državne vnanje politike. Res je sicer, da je avstrijska socijalna demokracija večino pozornosti sledila vnanji politiki avstrijski in da je bila ona, ki je ob vsakem problemu konstatirala realni položaj in precizirala svoje stališče. Tako je posebno, davno pred prvo balkansko vojno, avstrijska socijalna demokracija pokazala na važnost jugoslovanskega vprašanja. Po njeni inicijativi se je sklicala jugoslovanska socijalno-demokratska konferenca v Ljubljani ter skoro za njo balkanska konferenca v Beogradu. Na obeh konferencah se je formiralo načelo, da je smatrati različna jugoslovanska plemena za en narod, ki je vojen po skupnem jeziku in po skupnih interesih. Slovenska socijalna demokracija je od prvega početka obenem proglašila, da je polna avtonomija jugoslovanskih plemen in obenem dejanska združitev mogoča le v okvirju velike avstrijske države. Stojč na ekonomičnih temeljih, ob geografičnem položaju in etnografičnem sestavu donavske in balkanske držav, je prišla slovenska socijalna demokracija do sklepa, da je naša polna narodna avtonomija mogoča le v velikem državnem okvirju, da je sploh tvorilna moč v politiki vse socijalne demokracije stremenje po enotnosti ter velikosti. Kakor povdarja v ekonomičnem in socijalnem razvoju stremenje k svetovni združitvi ekonomije in socijalnemu približanju vseh držav in narodov

IRVING T. BUSH, predsednik Bush Terminal Co. v New Yorku.

delov, tako je morala dosledno zavzeti avstrijsko stališče jugoslovanskega vprašanja načeloma in a priori ga mora tudi danes zavzemati. Vsako separatistično, nacionalistično stremenje posameznih jugoslovanskih plemen, ali so že Bolgari, ali Srbi, ali Hrvati ali Slovenci, je načelno proti splošnemu stremljenju socijalne demokracije, t. j. pustiti polno avtonomijo posameznim narodnostim, vse pa združiti na enem ozemlju, ki je po prirodi dano kot ena velika ekonomična skupina. Velika svetovna industrija in trgovina, ki je predpogoj veliki socijalni demokraciji, ne more se razvijati med majhnimi narodi in narodci, mogoča je le tam, kjer so gani materijalni predpogoji za veliko enoto. Ako je nadvladanje majhnega naroda po velikem kulturnem in političnem krivici, pa je še večja nadvladanje malega naroda po drugem majnem narodu, ko oba nimata predpogojev v smeri velikega razvoja industrije in trgovine. Večja ko je državna skupina, bolj je tudi zajamčena avtonomija sestavnih delov te skupine. Ne sme nas motiti absolutistična Rusija. Tam je vlada ločena od naroda, tam ima dinastija svoje lastne cilje, tam dinastija dejanski predstavlja vsoto moči države, tam je ob različnosti kulturnega stanja posameznih delov tudi nemogoča dejanska avtonomija posameznih narodnosti brez vodstva in nadzorstva dinastije. Nasprotno tvori Avstrijo skupina visoko kulturnih narodov, kakor so Nemci, Čehi, Italijani, in lahko prištevamo tej skupini tudi Srbe, Madjare, Hrvate, Srbe in Bolgare. Kulturna zavest slovenskih in drugih narodov v Avstriji ter na Balkanu je tolika, da sama daje predpogoj za polno avtonomijo, po drugi strani pa razdeljenost narodnosti v enem velikem geografičnem in ekonomičnem kompleksu samo narekuje svobodno zvezo v veliki centralizirani državi. Kar je nemogoče, vsaj za sedaj. Za Rusijo, to je predpogoj svežega in močnega življenja za Avstrijo in Balkan.

Socijalna demokracija avstrijska in slovenska, ki je bistveno svoje stališče v avstrijski politiki glede jugoslovanskega vprašanja precizirala, tudi danes ob vojni ne more preinjšati svojega stališča. Prvič ne, ker je to stališče principijelno in apriorno, a drugič, ker izid vojne, ali že ugoden ali neugoden za eno ali drugo vojujočo se stran, ne more imeti na naše načelno stališče nikakega vpliva.

Predvsem stojimo pred neznanjski velikim socijalnim pojavom svetovnega militarizma. Vojna pokazala nam ga je v svojem bistvu in v svoji celi obliki. Nobena dosedanjih vojen ni bila vojna vsega ljudstva. V prvič združile so se milijonske vojske kulturnih držav in dejanski pokazale orjaški organizem vojske. V prvič v človeški zgodovini pokazala nam je vojna, kako postane organizacija vojske sama sebi edini in najvišji smoter v državi. Vse državne in ljudske sile vstrmeljene in napete so k edinemu cilju, koncentrirati se v eni sami smeri, v

volji do zmage. Moderna vojna kaže nam socijologično stremenje po absolutni enotnosti, izločuje iz sebe vsako, tudi najmanjšo gibanje, ki bi utegnilo motiti ono obće stremenje ali le zmanjšati k enemu cilju, združiti vse moči ter doseči zmago. Ta organizem izločuje v svojem bistvu vsako separatistično gibanje, bodisi socijalno, razredno, stanovsko ali kulturno, vse, kar ni v smeri, cilju do ene volje, do zmage, vse to je vojski in vojni ter državi nasprotno. Vsa država z vsemi svojimi močmi je v taboru vojske, vsako politično interno posebno gibanje moti organizem združenje vseh sil v volji do zmage.

Zato prav zahteva najodločnejši zastopnik marksizma Kautsky: "Sedaj, ko smo stopili v vojno, nam ne preostaja drugega, nego izpolnjevati svoje dolžnosti kot državljani, svoje dolžnosti kot bojevnik."

Orjaške razmere sedanje vojne same jemljejo pogled na izid vojne, na posledice zmage ene ali druge strani. Vojna je dejanski prišla na nas kakor vihar in kakor se škoda vidi po viharju, kakor se učinek da konstatirati vseh šele dolgo po končanem viharju, tako se tudi vsakemu človeškemu se tako visokemu razumu danes odteza odgovor na socijalni, politični in ekonomični učinek zmage ene ali druge vojujoče se strani. Lahko pripuščamo, da so imeli evropski vladarji svoje posebne namene in smotre, lahko računamo s tem, da te posebne namene in cilje tudi dosežejo, trdimo pa obenem, da po zgodovinskem načelu heterogenizma smotrov danes nihče ne ve, h kakemu daljšemu cilju pojde razvoj narodov in ako ta ali ona meščanska država, ali že konstitutivna ali absolutistična, doseže končni smoter.

Francosko revolucija je ugonobila v zapadni Evropi absolutno kraljestvo in prevladajoči vpliv cerkvenih dostojanstvenikov. Pod geslom "liberté, égalité, fraternité" (svoboda, enakopravnost, bratstvo) je reklamirala vso moč države za ljudstvo. Njen rezultat pa je bil anarhizem in napoleonski carizem. Napoleon in napoleonske vojske so hotele ukloniti narode Evrope, rezultat po 20letnem boju je bil — ožvitev narodnega in demokratičnega gibanja. To gibanje samo je imelo kot smoter polno svobodo državljanov, rezultat njegov je bil razvoj kapitalizma in konstitucije, ki je dala vse predpavice meščinstvu in posedujočemu razredu. Narodno gibanje je naraslo v imperijalizem, t. j. nadmoč velikih narodov nad malimi. Danes se vodi vojna za imperijalizem angleški, germanski in ruski. Smelo trdimo, da bo rezultat vojne avtonomija malih narodov, vsaj v dohodnem času. Bliznji smoter vojne ne more biti nego navidezen: zmaga ene ali druge vojujoče se države. Socijologični vzroki njeni pa so globlji in vsled tega svrha njena višja. Pravi rezultat vojne se ne more predvidevati iz drugega nego s socijologičnega stališča. Kapitalizem in nacionalizem

— oba združena — vrnjeta v imperijalizem. Neizmerno nakupovanje bogastva v rokah predstavitev velikih narodov je v bistvu imperijalizem, socijalna hipertrofija. Vojna je le rezultat te hipertrofije, t. j. imperijalizem je zrastleč čez mero, vsled tega mora po antagonizmu socijalnih sil imeti za seboj narast avtonomije narodov sploh in v daljšem razvoju prehod kapitalizma v kolektivizem. K temu zaključku prihajamo po dialektični metodi Marksovi, po tej metodi razmotriva mo vzroke in prave smotre svetovne vojne, ki se razvija pred našimi očmi.

Ako je nedogleden in neviden daljši cilj za one čimtelje, ki so dali povod za vojno, ali so vojno iskali, ako so nepregledne posledice vojne za velike narode, ki so ali že vojne deležni ali so izrekli svojo nevtralnost, potem naš mali slovenski narod gotovo ne more biti v položaju, da že danes izreka sploh kako sodbo. Kakor se ta sodba odteza narodom, odteza se tudi posameznim strankam socijalne demokracije. Le eno za nas velja: velika svetovna vojna po prirodnem razvoju človeštva ne more predstavljati rušilne sile, ki cepi človeštvo na male dele, marveč nam je vojna velika prirodna sila, katera je skupla in izvišala socijalne elemente. Kakor je socijologično prva vojna ustvarila državo in je bila ta predpogoj človeški organizaciji ter kulturi, tako so tekoni tisočletij vse vojne združevale socijalne sile človeštva vedno višje, tako mora tudi ta vojna ustvariti večje in močnejše državne skupine. Preko volje in smotrov faktorjev, ki so vojno povzročili, vojna ostane socijologičen pojav med človeštvom in notranja sila socijalnega gibanja človeštva sama stremela bo po vojni k novim višjim ciljem. Že posamezni, blizki sledovi sedanje vojne kažejo v notranjosti države socijologične posledice, ki leže obenem v smeri socijalističnega gibanja. Določitev skupne potrebščine ljudstva in kritja te potrebščine po načrtu potom skupnosti z izločitvijo privatnega interesa na dobičku, to je bistveni ekonomični program socijalizma sploh. Ali ni sedanja vojna stremelju svetu naenkrat pokazala, da je taka ureditelj razmerja potrebščin in pokritja v državi tudi dejanski mogoča? Ali ni segla naša državna uprava in posebno nemška z brezobzirno roko po zalozah živih in vsakdanjih človeških potrebščin, ali ni določila cene in zavarovalna način porabljanja zaloz, ali se ne odpira pogled na finančno zalaganje potrebščin po razmerju privatnega kapitala in na varstvo eksistence delujočega ljudstva? Ali ni sedanja vojna pokazala, da je prava moč vsake države v zdravem prebivalstvu, v delavstvu, ki ima zagotovljeno svojo normalno eksistenco, ali se ne oglašajo od vseh koncev in krajev državne socijalne sile tako, kakor jih je razlagovala ter propovedovala socijalna demokracija? Ali ni vojna pokazala poti, kako družiti socijalne moči, kako je mogoče državi predstavljati veliko silo le, ako je najširša plast ljudstva kulturna, zdrava in jaka? V njej je socijalizem ugodovinski izkazal pogoje in cilje svojega obstanka, da je socijalizem končno nosilec kulturne države sami. Razvoj socijalnih moči ljudstva obenem kaže pot do polne avtonomije ljudstva in do polne demokracije držav. Naj vojna le ustvari prehodne dobe zastoja, socijalne sile neovzdržno streme k enim ciljem, katere je narekoval socijalizem. Ako se socijalna demokracija čuti kot nositeljica socijalizma, tudi lahko samozavestno trdi s sodrugom Rennerjem, "da prestane krizo sedanje vojne in da internacionalna socijalna demokracija po vojni nastopi tem silnejše". Zaradi tega sedaj ne more biti naša naloga diskusija posameznih faz velike svetovne vojne ter o mogočnih in nemogočnih posledicah vojne za posamezne države ali slovenske narodnostne skupine posebej, moramo ohraniti pred seboj velike cilje socijalizma in bližnjo pot, ki vede do njih: organizacijo socijalne demokracije.

Drug je položaj nacionalističnih strank. Za njo je ta ali oni izid vojne problem: biti ali ne biti, problem gospodstva in hlapčevstva. Stranke malih narodov čutijo v očičel gigantski tekmi velikih narodov vsa svojo ničevnost in nepomembnost. Ubije jih lastni nacionalistični princip!

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNICI:

JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNINI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDROŽEVALNI ODBOR:

RUOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKREABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17. Denver, Colo.
FRANK KOČEVAR, Bix 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse prilože na pa predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Marksizem.

—000—

Slovenski realisti so govorili o marksizmu v smislu Masarykovih spisov. Dejali so, da gre za to, ali je mogoč razvoj v socijalni demokraciji z ozirom na dosedanje teorijo o historičnem materijalizmu, o proletarijatu, o revolucijonizmu itd.

V praksi so se reševale izpodbijane točke in se še rešujejo že davno, v teoriji hodi razvoj bolj počasi, a hodi vendar v tej smeri in to je — glavno.

Kakor je na eni strani gotovo, da se človek ne odkriža tako hitro za vedna atavističnega naziranja, tako je pa na drugi strani res, da so ravno slovenski Masarykovci širili v naši socijalistični javnosti — revizionistično mišljenje, ki se kaže v realnejšem pojmovanju verskega in narodnega vprašanja, gospodarskega (zadržnega) in socijalnega življenja.

Glede nekaterih je treba le globoko obzlovati, da niso mogli krepkeje posegati tudi praktično v našo slovensko javnost. Ne da odreni v dogmatizmu, marveč da s svojim teoretičnim znanjem izpolnjuje gibanje slovenskega delavnega ljudstva, ki nja nasprotno njemu s svojo praktično stranjo daje globlji vpogled v dejansko življenje preprostega človeka.

S tem ciljem pred očmi so prišli Masarykovci, iz politične dijaške struje v politično ljudsko stranko.

V tem sva si bila edina, da načelo: — Vera je privatna stvar! — ne odgovarja popolnoma dejanskemu položaju.

Privatna stvar je pač pripadnost k določeni konfesiji v tem smislu, da ne smemo nikogar zaradi njegove vere prikrajševati politično, socijalno in moralno — verstvo ali religija pa ni privatna stvar v tem pomenu, da bi se socijalizem ne smel meniti za njo in jo kratko malo izločil iz svojega upoštevanja.

Verska strpnost in duševna svoboda nista identični z versko brezbriznostjo ali z brezverstvom.

Kdor misli, da je znanost absolutna rešitev vseh življenjskih in svetovnih ugank, ta je v zmoti ravno tako, kakor oni, ki meni, da sme naravo razlagati z — nadnaravnimi dokazi.

V prvem slučaju imam opraviti z negativno, v drugem s pozitivno dogmatiko.

Enkrat se pozablja, da človek ni samo umsko bitje, drugič se pozablja na to, da je človek tudi umsko bitje.

Kar moramo doseči, je to, da je človek tudi umsko — vsaka človeška misel na verskem, političnem in socijalnem polju.

—000—

Neumne misli veliko bolj uspevajo kakor pametne, ker padajo na bolj rolovitna tla.

* * *

Talent je mati, značaj je oče, prednost je pa babica genija.

* * *

Izpolnjena želja rodi nove želje. Neizpolnjena želja zamori ti-soč takih želja, ki bi se lahko izpolnile.

* * *

Bodi previden! — Kdor je preveč uslužen, izgubi vse spoštovanje.

—000—

Ali ima že vsak rojak certifikat in na njem par vojno-varčevalnih znamk?

Kdor še nima tega, naj si takoj preskrbi. Samo z besedami se ne da izraziti ljubezni do nove domovine, pač pa — z dejanji.

Besedam le malokdo vrjane, dejanjem mora pa vsak do vrjeti.

Slovensko Republikansko Združenje.

SEDEŽ V CHICAGO, ILL.

Izvrševalni odbor:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

Nadzorni odbor:

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

Centralni odbor:

John Ermene, Ivan A. Kaker, Ivan Kušar, Anton Motz, Frank Mravljica, Jacob Muha, Matt Pogorelec, John Rezel, Joseph Steblay, Frank Sava, Frank Udovich, Andrew Vidrich, Stefan Zabrie, Leo Zakrajšek, Anton Zlogar.

(OPOMBA. — Zastopniki organizacij in listov, ki se dozdaj še niso priglasili, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno prijavijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. — Naslov na pisma in denarne pošiljke je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O., No. 1, Cicero, Ill.)

IZDATKI S. R. Z. DO 15. JANUARJA 1918.

Oct. 2. 1917: Cirkularji za ustavno konferenco	\$ 2.00
Oct. 2. 1917: 50 cirkularjev za društva	\$ 1.50
Oct. 2. 1917: Pisalni papir in koverte	\$ 7.00
Oct. 2. 1917: Najemna na Hoerberjeve dvorane za shod	\$ 5.00
Oct. 2. 1917: Knjiga, znamke in pečat	\$ 2.20
Nov. 6. 1917: 500 ovitkov z znamkami za Slov. Review	\$ 6.00
Nov. 6. 1917: 600 iztisov Slov. Review (\$16.00); tisoč pravi (\$8.00), tisoč članskih kart (\$14.50), tisoč nabiralnih pol (\$6.50), skupaj	\$ 45.00
Nov. 6. 1917: Za znamke	\$ 3.31
Nov. 6. 1917: Vrnili Fr. Petriču pomotoma poslano svoto	\$ 2.05
Dec. 20. 1917: Dnevne in vojni stroški delegata poslanega v Washington	\$ 83.78
Dec. 20. 1917: Za prepis spomenice	\$ 3.60
Dec. 20. 1917: Nagrada predstavljalecna za Slov. Review in drugo	\$ 12.00

Vseh izdatkov od vstanovitve S. R. Z. do 15. jan. 1918. \$173.44

DOHODKI S. R. Z. OD VSTANOVITVE DO 15. JAN. 1918.

Sept. 1917	\$ 68.65
Oct. 1917	\$101.72
Nov. 1917	\$ 96.82
Dec. 1917	\$137.63
Jan. 1918 (do 15. jan.)	\$ 29.70

Vse dohodkov skupaj. \$434.52

Ako se izdatki odštejejo od dohodkov, ostane balanca, ki je naložena na čekovnem računu Citizen's State banke v Chicagu \$261.08

Pogledali knjige tajnika in blagajnika in bančni izkaz in prošli, da so račun pravilni. Chicago, Ill., januarja 19., 1918.

Matt Petrovič, Joseph Steblay, Frank Veranič, načelniki.

Vojna in revščina bo združila delavstvo.

PIŠE LEON TROCKI.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

INDUSTRIJALIZACIJA NEMČIJE IN NJE VOJAŠKA SILA.

Konec preteklega stoletja je nastala v Nemčiji burna kontrola, ki je vprašala kakšen učinek napravi industrializacija, ki je dežele na njej vojaško silo. Reakcionarni agrarni politiki ter razni pisatelji so izjavljali, da je hitro naraščanje mestnega prebivalstva na škodo kmečkega pozitivno podkopalo temelje vojaške sile države in na podlagi tega so tudi napeljevali vodo na mlini agrarnega protekcionizma. Na drugi strani pa sta Lujo Brentano in njegova šola zahtevala povsem drugače stališče. Izjavljalo se je, da ekonomska industrializacija ne le odpira nove finančne in tehnične vire, temveč da tudi razvija v proletariatu vitalno silo, ki je zmogla uspešno uporabiti vsa nova sredstva obrambe in napada. Brentano je navedel avtoritativna mnenja v dokaz, da so bili leta 1870 "polki iz pretežno industrialnih okrajev Vestfalije med najboljšimi." To dejstvo pa razlaga popolnoma pravilno potem večje ročnosti industrialnih delavcev, da se prilagode novim razmeram.

Sedaj nastane vprašanje, katera stranka ima prav? Sedanja vojna je dokazala, da je bila Nemčija, ki je imel znameniti največji napredek v kapitalističnem smislu, najbolj v stanju razviti največjo vojaško silo. Na isti način pa velja tudi glede vseh drugih dežel, ki so bile potegnjene v vojno, da je pokazal delavski razred kolosalno in kompetentno energijo v svojih vojnih opravilih. To ni pasivni, čredarski heroizem kmečkih mas, spojen s fatalistično pokornostjo in verskim praznoverjem. To je individualizirani duh požrtvovalnosti, rojen od notranjega impulza ter podrejanje se praporu. Ideje.

Ideja, pod katere praporom pa stoji sedaj oboroženi proletarijat, pa je ideja vojno-uspešnega nacionalizma, največjega sovražnika resničnih interesov delavcev. Vladajoči razred se je izkazal za dovolj močan, da vsili to svojo idejo proletarijatu in proletarijat, v zavesti, kaj počneja, je staval svojo inteligenco, svoje navdušenje in svoj pogum na razpolago sovražniku delavskega razreda. S tem dejstvom samim je zapeloval strašni poraz socializma. To dejstvo pa obenem odpravlja vse možnosti za končno zmago socializma. Noben dvom ne more obstajati glede tega, da bo razred, ki je zmogel razkriti tako požrtvovalnost in žrtvovanje samega sebe za stvar, ki jo smatra za "pravično", razvil vse te lastnosti v še veliko večji meri, ko mu bo potek dogodkov dal naloge, ki so dejanski vredne zgodovinske misije tega razreda.

Doba probujenja, prosvetljenja in organizacije delavskega razreda je razkrila, da ima ta razred na razpolago velike vire revolucionarne energije, ki ni našla primerne uporabe v vsakdanjem boju. Socialna demokracija je pozvala višje sloje proletarijata na bojno polje a je tudi ustavila njih revolucionarno energijo s sprejetjem taktik, katere je morala sprejeti, taktik čakanja, strategije, koje čij je, da se izrpa nasprotnik sam od sebe. Značaj te dobe je bil tako medel in reakcionaren, da ni dal socialni demokraciji prilike za izvrševanje nalog, ki bi zaposlile celotnega duha požrtvovalnosti.

Imperijalizem pa mu je zadal sedaj te naloge. Imperijalizem pa je dosegel svoj cilj s tem, da je potisnil proletarijat v pozicijo "narodne obrambe", kar je pomenilo za delavce obročje vraga, kar so se sami.

Nič več ne misli na samomor.

Vnemirjenost, ta najbolj razširjena bolezen tega stoletja, ni le bolezen takozvanih višjih krogov, toda se prav pogosto najde tudi med prostimi delavci in ako se zane-mari, potem se kaj lahko prikladi, da ga privede do izgube pameti in do samomora.

Za ukrepitev živcev nima boljšega zdravila na svetu kot JUVITO TABLETE, narejene iz čistih naravnih zdravilnih rastlin.

Naš rojak FRANJO UHL, 900 Madison St. SPRING-FIELD, ILL. piše takole o tem čudovitem zdravilu:

"Z veseljem vam povem, da se mnogo bolje počutim in tudi mnogo lažje vršim svoje delo odkar jemljem JUVITO TABLETE; predno sem prišel to blaženo dravilo jemati vsaka malenkost pri delu me je tako vznemirala, da bi se najraje zaklal!"

Eno škatljo JUVITO TABLET za 1 dolar — zavarovano 10c. več kamorkoli pošlje JUVITO LABORATORY, South Hill Branch 5, PITTSBURGH, PA.

POZOR: Radl pošljemo vzorec zastoni.

ustvarile njih roke, ne le velikansko bogastvo naroda, temveč tudi bogastvo svojega lastnega razreda, svojih organizacij, svojih zaklad-nic, časopisja in v kratkem vsega, za kar so se delavci borili in kar so dosegli v teku številnih desetletij.

Imperijalizem je na nasilen način vrgel družbo iz njenega ravnotežja, uničil pot, ki ga je zgradila socialna demokracija, da ure-di tok proletarsko-revolucionarnega gibanja, ter ga zavede v svo-jo strugo.

Ta strašni zgodovinski eksperiment, ki je namah zdrobil hr-bitišče socialne internacionalne, pa vsebuje tudi smrtne nevarnosti za buržuazijo samo.

Kladivo se je izvil iz rok delavcev ter stavilo mesto njega pu-ško. Delavci pa, ki je bil tlačjen, od stroja kapitalističnega sistema, je naenkrat stal ter prišel do prepričanja, da mora staviti svoje ci-lje nad življenje in srečo svojega doma ter celo nad življenje samo.

In delavci, ki je bil privezan na kapitalistični strojni sistem, so naenkrat potegnili z njegove običajne okolice ter ga naučili sta-viti cilje družbe višje kot srečo v domu ter celo višje kot življenje samo.

S tem orozjem v svoji roki, ki si ga je skoval delavec sam, so ga stavili na stališče, pri katerem je politična usoda države naravnost odvisna od njega. Oni, ki so ga v normalnih časih izrabljali in zatirali ter prezirali, se mu danes priklizujejo ter mu nazdravljajo. V istem času pa prihajajo tudi v intimen stik s topom, katerega ime-nje Lasalle, enega najbolj važnih pritlikajev vseh konstitucij.

Prekoračil je mejo, se vdeležil nasilnih rekvizicij ter pomagal pri pregažanju mest od ene strani do druge. Izvršile so se izpremembe kot jih sedanja družba ni še nikdar videla.

Dasiravno je prednja straža delavskega razreda vedela o teori-ji, da gre vedno sila pred pravico in da je prva mati slednje, ven-dar je bila popolnoma prepojena z duhom oportunistična ali zmogno-sti prilagodena k buržuaziskemu legalizmu.

Nove dinamice sile pa so pričele nadomeščati statistične sile v-njih psihologiji. Veliki topovi bijejo v njih glave ideje, da je treba oviro, krog katere se ne more priti, če mogoče uničiti in razdejati. Skoraj celo draslo možko prebivalstvo gre skozi to vojno šolo tako strašno v svojem realizmu, šolo, ki vstvarja nov človeški tip.

Železna potreba stiska sedaj s svojo železno roko ter se igra s pravili buržuazijske družbe, njenimi postavami, moralnostjo in vero.

Potreba ne pozna nobene postave — je rekel nemški državni kancelar dne 4. avgusta 1914.

Monarhi hodijo po cestah in javnih prostorih ter nazivajo drug drugega ležnikom v jeziku, ki je vreden branje. Vlade odklanjajo priznanje svojih slovesno sprejetih obilicij in narodne cerkve vežejo svojega boga na narodni top nalik kriminalcu, ki je obsojen na težko delo.

Ali ni jasno, da morajo vse te okolščine dovesti do globoke izpremembe in duševnem stališču delavskega razreda, da morajo pro-izvesti ozdravljenje na vse načine radikalno od hipnoze postavnosti, ki najde svojega izraza v dobi politične zaostalosti same?

Posedujoči razredi so morali v svojo veliko žalost kmalo spo-znati to izpremembo.

Delavski razred, katerega so povedli skozi šolo vojne, bo čutil potrebo, da uporabi besedo sile, kakorhito mu bo stala nasproti pr-va resna ovira in sicer v saki tozadevni deželi.

Sila ne pozna nobene postave — bo rekel delavec, ko se bo skušalo zadržati ga nazaj na zahtevo buržuazijske postave.

In revščina, ta strašna revščina, ki prevladuje, v tej vojni, in ki bo trajala naprej tudi po sklepu vojne, bo neke vrste sila mas, da prekusijo marsikatero buržuazisko postavu.

Splošno ekonomsko izčrpanje Evrope se bo dotaknilo tudi pro-letarijata in sicer najbolj neposredno in najbolj močno.

Državni viri bodo vsled vojne popolnoma izčrpani in možnost zadostiti zahtevam delavskih mas bo zelo omejena.

To mora dovesti do globokih političnih sporov, ki bodo vedno širši in globlji, zavzeli značaj socialne revolucije, koje izid bo ved-no isti ter je neizpremenljiv.

Na drugi strani pa ne more vojna s svojimi milijonskimi arma-dami ter svojimi peklenjskimi razdejalnimi stroji izrpat ne le virov družbe temveč tudi moralne moči proletarijata.

Če ne naleti na notranji odpor, bo trajala ta vojna še večje šte-tilo let z omahujočo srečo na obeh straneh, dokler ne bodo glavni vojskujoči se popolnoma izčrpani. Zatem pa bo vsa vojna energija mednarodnega proletarijata, spravljena na površje valed krvave za-rote imperijalizma, popolnoma izrabljena v strašnem delu medseboj-nega uničevanja. Izid bi bil, da bi bila cela naša civilizacija potis-njena nazaj za desetletja.

Mir, ki bi bil posledica, ne volje probujenih narodov, temveč medsebojnega izčrpanja vojskujočih se, bi bil mir, s katerim se je končala balkanska vojna. To bi bil bukarški mir, razširjen na celo Evropo.

Tak mir bi skušal iznova uveljaviti nasprotja ter vse nedostat-nosti, ki so dovedli do sedanje vojne. S številnimi drugimi stvarmi bi pa izginilo tudi socialistično delo dveh generacij v morju krvi, ne da bi pustilo za seboj najmanjši sled.

Kateri izmed mogočih izidov je bolj vrjeten? Tega se ne more odločiti na teoretičen način.

Izid je odvisen popolnoma od delavnosti vitalnih sil družbe, predvsem od delavnosti revolucionarne socialne demokracije.

Iz Clevelanda, O.

Joseph Collette, Francoz, je pravkar zapuščal brivnico na 3219 Clark Ave., pr. sredo, ko sta mu dva moška ponudila revolver, če ga bo kupiti. Collette prime za revolver, ki se nemudoma sproži, da je Collette mrtev obeležal. Poli-cija je pripela oba prodajalca re-volverja, ki je bil ukraden.

Policija 13. distrikta je pr-sredo polovila 6 jako nevarnih vlomilcev, ki so priznali dvajset-tatvin in ropov na vzhodnem kon-cu mesta, posebno v slovenski na-čelju.

Lopove so dobili na ta način, da je policija slišala neki telefonski pogovor, ko so se banditje po-govarjali, kako bodo zvečer ropali.

Na prvem mestu, katerega so ho-teli pr. sredo zvečer oropati, jih je policija zalotila in prijela.

Gostilne bodo morale biti za-prte od sedaj naprej v torkih, a v ponedeljkih so lahko odprte. Pre-povedano je tudi restavrantom prodajati ob ponedeljkih cigare, to-bak ali cigarete. Restavrant je lahko dprt, toda tobak se ne sme prodajati. Restavrant, kjer se toči opojna pijača, mora biti popolnoma zaprt.

Zdravje moč in krepost.

ZASTONJ

Zdravniška knjižica Kažipot k zdravju.

Ta knjižica pove enostavnim besedama o našem znanstvenom zdravljenju na domu za može in žene, kateri trpe od akutnih in kro-ničnih bolezni, kakor so, nalezljive in podedovane bolezni; nečista in slaba kri; stare rane; boleznii kože; mozolji na obrazu in telu; padanje lasi; kronična bo-lezen grla; otekli, zapaljeni in nežni delovi; slaba, ner-vozna, onemogla kondicija; boleznii ledvic in mehurja, ter mnoge druge podobne bolezni in teškoče.

Pove tudi o našem vspešnem zdravljenju drugih boleznii kakor so nerednosti želodca in jeter, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmati-zem, katar, naduha in slične teškoče.

ALI TRPITE

na katerem izmed sledečih simptomov: bolečine v križu, bolečine v zgibih, gla-vobol, izguba apetita, kisloba v želodcu, povračanje hrane, bljuvanje, žolčno riganje, nečist jezik, smrdelca sap, izguba spanja, slabe sanje, slabost in nagla razburjenost, nervoznost in razdraženost, onemoglost ob jutrih, črni kolobarji pod očmi, sramežljivost in izogibanje družbe, nemarnost, bojazen in srčna tuga? — Ti simptomi so znamenje, da vaš telesni sistem ni v redu in da potre-bujete zdravniških nasvetov in pomoči.

Naša brezplačna knjižica vam pove dejstva glede teh simptomov in teškoč; pove vam tudi o našem zdravljenju, ki pomaga močim do zdravja, moči in svežosti, da so zopet možje. Zaloge znanosti je in vsebuje nasvete in podatke, katere bi moral znati vsak mož in vsaka ženska, posebno pa tisti, ki se nameravajo ženiti. Iz nje lahko spoznate vzroke svojega trpljenja in kako bi se vaše teškoče obvladale. Čitate to knjižico, kažipot k zdravju, in okoristite se z njo.

Pošljite ta kupon še danes.

Dr. J. RUSSELL PRICE CO., S. 1050 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Cenjeni doktorji: Pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastoni in poštnine prosto.

Ime .....

Stev. in ulica ali Box No. ....

Mesto .....

Država .....

Odgovor na ljubavno pi-smo.

Kot mehek sen se spušča sneg na mesto, skoz okno veje mraka pajčolan, zazibala se duša v sladko siesto je snov ginečih nemo v mroči dan. in lijejo sladkost mi dno sreča...

Stopile misli so na snežno cesto in srečale so tebe sred poljan, čarobno so pozdravile nevesto

in legle vse v tvojo malo dlan. Vse belo, vse. Ne, tvoja te besede ot rože klijejo izpod snega

in lijejo škrlat v daljave blede in lijejo sladkost mi dno sreča...

In prede mrak skrivnosti svoje, prede — In v roki list mi droben trepetaj...

Potopljen španski parnik.

Madrid, Španija, 27. januarja. Potem ko je nemški podmorski čoln oropal španski parnik "Giral-da", ki je mel 4400 ton prostorni-ne, ga je potopil. Posadka se je rešila.

Iz zakladniškega urada.

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

HRANI IN POSOJAJ SVOJE PRIHRANKE

STROGU SAMU.

On jih potrebuje sedaj! Vi jih boste potrebovali po vojni.

**KUPUJTE
VOJNO VARČEVALNE
ZNAMKE
OBVEZNICE VLADE ZDRUŽE-NIH DRŽAV.**

Nosijo štiri odstotne obresti, plač-ljive na četr let. Lahko pričnejo

S PETINDVAJSETIMI CENTI,

če kupite varčevalno znamko Združenih držav.

Vaš poštar, vaš bankir, vaš časopis in številno drugih prodajalnih a-gentur vam bo povedalo vse glede teh znamk. Oglejte si jih!

TO JE VAŠA DOLŽNOST.

TO BO OHRANILO ŽIVLJENJE

TO BO IZVOJEVALO VOJNO.

Vojno-varčevalne znamke in Slovenci.

Zelo ugodna in redka prilika se nam nudi ravno sedaj z nakupovanjem vojno-varčevalnih znamk prihranjen denar nadvse varno in z dobrimi obrest-mi naložiti, zeno pa tudi pokazati vladi in podani-kom Združenih držav, da smo vredni zaupanja, ker nas vsled napovedi vojne Avstroogrski ne smatrajo za sovražnike. S tem smo obvarovani ogromne škode ter rešeni iz zadrege, katera bi bila prinesla nedržav-ljanom mnogo skrbi, neprimlik in razočaranj.

Za nas Slovence bo najpripravnnejše, da kupuje-mo znamke, katere bo mogoče dobiti skozi mesec januar po \$1.12, vsak prihodnji mesec do konca decembra 1918, bodo stale po en cent več; iste bomo pripevali na takozvani vojno-varčevalni certifikat, ki je načrtan in ima prostora za 20 takih znamk. Po preteku pet let, to je dne 1. januarja 1923, bo izpla-čala zakladnica v Washingtonu, ali pa katerakoli pošta v Združenih državah znesek \$5.00 za vsako, na certifikatu prilepljeno znamko, ali pa za ves poleplje ni certifikat z 20 znamkami znesek \$100.00.

Pri dvajset znamkah, katere stanejo tekom me-seca januarja 1918 \$2.40, bomo pridobili \$17.60, ali pri eni znamki 88 centov. V slučaju, da bi bil kdo kdaj pozneje, ko bode kupil znamke v denarnih potrebah, ali pa bi jih hotel zamenjati v gotovi de-nar, ga bo zanje dobil lahko nazaj vsak čas, na od-poved, po preteku desetih dni s približno 3% obresti, najsi bode na katerikoli pošti v Združenih državah.

Omenjene znamke prodajajo vse pošte in banke širom Združenih držav. Priporočati bi pa bilo, da se jih Slovenci kolikor mogoče nabavijo pri naši tvdki, da potem lahko pokažemo s skupnim zne-skom, kaj smo vsi skupaj storili za deželo, katera nas je sprejela v svoje naročje, nam dala kruha in zaslužka, kakor bi ga ne bili našli nikjer na svetu.

Ako se bodo rojaki odzvali našemu klicu v polni meri, v korist samim sebi, in slovenskemu narodu za ugled, bomo imeli obilo dela in skrbi brez zaslužka, toda z veseljem smo pripravljeni za velevažno stvar storiti vse, kar je v naši moči.

Na čelem svetu se dandanes ne more denarja bolj varno in obrestonosno na-ložiti, kakor v vojno-varčevalnih znamkah Združenih držav. Vsak jih zamore do-biti v vrednosti en tisoč dolarjev, in ne več. Sežite po njih brez odloka, vsak po svoji moči.

Kadar nam pošljete denar, priložite 16 centov v znamkah za poštnino registri-ranega pisma, v katerem vam bomo poslali znamke.

Pripravljeni smo tudi vojno-varčevalne znamke hraniti pri nas, in v takem slučaju se nam naj pošlje poleg denarja za znamke le 3 cente za poštnino pisma, v katerem vomo poslali potrdilo.

Vsako naročilo naj bode podpisano z lastnoročnim podpisom istega, ki bode kupil znamke.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

TVRDKA FRANK SAKSER

62 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Margarita Gautier

Spisal Aleksander Dumas (Sin).

XX.

— Oče, oče, sedel je v mojem salonu in pisal.

Način, kako je obrnil svoje oči k meni, ko sem vstopil, mi je povedal takoj, da bova govorila zelo resne besede.

A naredil sem se, kakor da nisem ničesar zapazil in hitel k nje-mu ter ga poljubil.

— Kdaj ste prišli, oče?

— Sinoči.

— In ste prišli seveda kakor vedno naravnost k meni?

— Da.

— Jako mi je žal, da sem bil odsoten in vas nisem mogel sprejeti.

Pričakoval sem, da pride zdaj na te besede ono, kar sem čital na hladnem njegovem obrazu, toda niti odgovoril ni mi ter mirno zapelil pisano, ki ga je baš končal in ga izročil Jožetu, da ga vrže na pošto.

Ko sva bila sama, je vstal in se naslonil s hrbtom na peč.

— Ljubi moj Armand, je prišel, zdaj se inuava pogovoriti o jako važnih stvareh.

— Poslušam, dragi oče.

— Ali mi obljubiš, da boš odkritost?

— To je moja navada celo.

— Ali je res, da živiš z neko žensko po imenu Margarita Gautier?

— Da.

— Ali veš, kaj je bila ta ženska prej?

— Da, oče.

— In radi nje si pozabil priti posetit leti naju, mene in svojo sestro?

— Da, oče, priznavam.

— Ti torej ljubiš zelo resno to žensko?

— To vidite že iz tega, da sem mogel radi nje zanemariti sveto dolžnost, za kar vas prosim sicer danes ponižno odpuščanja.

Očividno ni pričakoval tako kratkih odgovorov, kajti videti je bilo, da premišljuje, predno je nadaljeval.

— In ali že umeš, da vedno ne boš mogel živeti tako?

— Trepetal sem že večkrat ob tej misli, a umeti je do danes še ne morem.

— Toda to si morda umel, je nadaljeval oče z nekoliko bolj ostrim naglasom, to si morda umel, da tega jaz ne bom trpel!

— Hm, rekel sem si, da doktor ne storim ničesar, s čemur bi grešil proti spoštovanju do vašega imena in kar bi bilo proti podedovanju poštenosti naše družine, da bom dotlej lahko živel, kakor sedaj živim; in to je nekoliko manjšalo moje skrb, ki so me čisto obhajale.

Strasti so najboljša orožje proti čustvom. Bil sem pripravljen boriti se tudi proti svojem očetu do konca, če gre za Margerite.

— Jako dobro! je nadaljeval oče. A zdaj je prišel trenutek, ko spremeniš svoje življenje.

— Aa zakaj, dragi oče?

— Zato, ker je prišel trenutek, ko si začel grešiti proti spoštovanju, ki ga obetliš baje do našega imena.

— Teh besed ne razumem!

— No, ti jih pa razložim. Navadnje, da imaš opraviti z žensko, to ni nič tako čudnega; da kot pošten človek pošteno plačaš tako kupljivo blago, je čisto v redu, a da pozabljaš radi njega to, kar ti mora biti najsvetejše, da si dopustiš, da se je razširil glas o tvojem škandaloznem razmerju globoko noter v deželo do mene, in da je padla senca na pošteno ime, ki sem ti ga dal na pot, to je, prijatelj, kar ne sme biti in česar tudi ne bo!

— Dovolite, naj opomnim, da so bili oni, ki so vas obveščali o tem mojem razmerju, sami jako slabo poučeni o njem. Da, jaz živim z gospodično Gautier in to je v Parizu nekaj zelo vsakdanjega. Imena pa, ki sem ga prejel od vas, gospodični Gautier nisem dal, tudi potrošim zanjo le toliko, kolikor utrpim in nisem napravil radi nje niti enega dolga, da, mi sem storil sploh še ničesar, kar bi dalo očetu pravico, zabrusiti sinu to v obraz, kar ste zabrusili vi meni.

— Vsek oče ima pravico opominjati svojega sina, če ga vidi na krivi poti. Dandaj nisl storil

sicer se nič slabega, toda če se ne obrneš, se mora to zgoditi čim prej.

— Oče!

— Gospodič, jaz poznam življenje bolje, nego vi! Samo misli popolnoma čistih žensk so popolnoma čiste! Vsaka Manon lahko namreči iz človeka kakoga Grioussa, a časi in navade so se spremenile. Neumno bi bilo, če bi se bil svet samo staršal in ne tudi zboljšal. Ti zapustiš to žensko!

— Jako mi je žal, da vas ne morem ubogati, toda res mi ni mogoče.

— Potem te prisilim!

— Zlilbog, da ni več otoka svete Margerite, da bi pošiljali kurirke nanj, a tudi če bi bil, bi šel jaz z Margerito Gautier in tja, če bi vi dosegli, da bi jo pregnali odtod; kaj hočete? — saj morda imate vi prav, a meni ni sreče, resni brez te ženske.

— Ampak Armand! Odpri vendar oči ter pomisli, da stoji tvoj oče pred teboj, tvoj oče, ki te je vedno ljubil in želi te tvojo srečo. Ali je to častno, da greš ljubiti žensko, ki jo je imel že ves svet?

— Kaj zato, ko je odslej ne bo imel nihče več; kaj zato, ko me to dekle ljubi, ko se je drugič rodila, odkar ljubi mene in jaz njo? Kaj zato, zdaj, ko se je spreobrnila?

— A, dragi moj, ali misliš res, da je naloga poštenega moža, izpreobračati vlačuge? Ali misliš res, da je dal Bog življenje ta smešni smoter in da je zato vili človeku navdušenje v srce, da se navdušuje za kaj takega? Kaj bo zaključek te čudne spreobrnitve in kaj si boš mislil o tem, kar danes govoriš, ko boš imel štirideset let? Smeješ se boš tej ljubezni, če se boš tedaj sploh še znal smejati in ne pusti to ljubimkanje preglbokih brazd v tvoji preteklosti? Kaj bi bil zdaj ti, če bi imel tvoj oče nekdanj tvoje misli ter bi bil izročil svoje življenje takim-le sapicam, mesto da ga je sezidal trdno na tleh poštenosti in značajnosti? Premisli rajši prej in ne govori takih neumnosti! Pusti torej to žensko, Armand, tvoj oče te prosi!

— A kako si potem prišel na to misel?

— Ker je Margerita, ta ženska, ki jo vi tako zaničujete in ki hočete, da jo zapustim, ker je Margerita zrtvovala zame vse, kar je imela, le da more živeti z menoj.

— In ti si sprejel to žrtvo? Kak človek pravzaprav pa ste vi, velečenjeni, da sprejemate tudi najmanjšo žrtvo od kake takele gospodične Margerite? Čuješ, zdaj imam dovolj! Takoj mi zapustiš to žensko! Ravno kar sem te še prosil, zdaj ti pa zapovedujem! Takih umazanosti ne trpim v svoji družini. Spravi svoje stvari skupaj in pripravi se na odhod!

— Oprostite, dragi oče, sem vskliknil, — a jaz ne mislim na odhod.

— In zakaj ne?

— Ker sem že v letih, ko n. treba več ubogati zapovedim!

— Pobledele je kakor zid.

— Dobro, gospod! Zdaj vem, kaj mi je storiti.

Med tem časom se tvoja izvoljen-

Gledal sem v tla in molčal.

— Armand! je nadaljeval oče. V imenu tvoje svete matere te prosim, pusti to življenje, ki ga spet pozabiš prej nego si sam misliš in ki ga udaj opravičješ z nemogočo logiko. Štirindvajset let imaš že — misli na bodočnost!

Večno vendar ne moreš ljubiti te ženske, ki tebo tudi ne bo večno ljubila. Vidva pretirujeta menda obadva vajino ljubezen!... Glej, ti si pokvaril in zapreš s tem svojo prihodnost. Še en korak dalje, pa res ne boš mogel več nazaj in vse svoje življenje boš preklinjal svojo mladost. Pojdi z menoj za en, dva meseca k svoji sestri. Počitek in sladka družinska ljubezen te odpravijo kmalu te mrzlice, saj vse to itak ni nič drugega. Med tem časom se tvoja izvoljen-

— Aa zakaj, dragi oče?

— Zato, ker je prišel trenutek, ko si začel grešiti proti spoštovanju, ki ga obetliš baje do našega imena.

— Teh besed ne razumem!

— No, ti jih pa razložim. Navadnje, da imaš opraviti z žensko, to ni nič tako čudnega; da kot pošten človek pošteno plačaš tako kupljivo blago, je čisto v redu, a da pozabljaš radi njega to, kar ti mora biti najsvetejše, da si dopustiš, da se je razširil glas o tvojem škandaloznem razmerju globoko noter v deželo do mene, in da je padla senca na pošteno ime, ki sem ti ga dal na pot, to je, prijatelj, kar ne sme biti in česar tudi ne bo!

— Dovolite, naj opomnim, da so bili oni, ki so vas obveščali o tem mojem razmerju, sami jako slabo poučeni o njem. Da, jaz živim z gospodično Gautier in to je v Parizu nekaj zelo vsakdanjega. Imena pa, ki sem ga prejel od vas, gospodični Gautier nisem dal, tudi potrošim zanjo le toliko, kolikor utrpim in nisem napravil radi nje niti enega dolga, da, mi sem storil sploh še ničesar, kar bi dalo očetu pravico, zabrusiti sinu to v obraz, kar ste zabrusili vi meni.

— Vsek oče ima pravico opominjati svojega sina, če ga vidi na krivi poti. Dandaj nisl storil

ka potolaži, vzame si drugega in ko boš videl, radi koga bi se bil kmalu spri s svojim očetom in izgubil njegovo ljubezen, porečeš sam, kako je bilo prav, da sem te prišel iskat, in blagoslavljal ne boš za to. Torej — greš z menoj, kaj ne, Armand?

Čutil sem, da govori moj oče popolnoma prav morda glede vseh žensk vsega sveta — samo glede Margerite ne. Toda zadnje njegove besede so bile tako ljube, tako mile, tako prosiče, da se mu nisem upal odgovoriti.

— Torej! je ponovil še bolj prosiče.

— Oče, sem vzdihnil slednje, oče, jaz vam ne morem ničesar obljubiti. Kar zahtevate od mene, presega moje moči. Verujte mi, oče, sam hitel, ko sem videl, da se je nestrpnost premaknil, če midva precejšnjeva to ljubezen, vi jo pa podcenjujete. Margerita ni dekle, kakor jo sodite vi. Ta ljubezen me ne zavade na kriva pota, oče, ta ljubezen budi v meni najlepše čustva. Prava ljubezen človeka vedno le dviga, vseeno, kdo nam jo je vzbudil. Če bi vi Margerito poznali, bi priznali sami, da mi ne preti od nje nikakoli nevarnost. Ona je plemenitejša, nego more biti najplemenitejša ženska, in vsklikor so druge neumnosti, vtolkilo je ona nesebična.

— Kar ji pa ne brani, da bi ne sprejela vsega tvojega premoženja; ker onih šestdeset tisoč frankov, ki si jih podedoval po svoji materi, je vse tvoje premoženje, na to te opozarjam!

Menda je moj oče nalašč pribral to dejstvo in to grozilo do sedaj, da bi mi zadal zadnji udarec.

A bil sem močnejši proti njegovim grozjam nego proti njegovim prošnjam.

— Kdo vam je povedal, da ji hočem dati ta denar? sem vprašal.

— Moj notar, Ali misliš, da je mogel tak poštenjak izvešiti kaj takega, ne da bi mene obvestil? No, in zato sem prišel, da prepričam tvojo pogubo na ljubo taki ženski! Tvoja mati ti je v zadnji svoji uri zapustila, kar ti je zapustila, da bi mogel pošteno živeti, ne pa, da bi trosil ta denar svojim met-cenam pred noge.

— Prisegam vam mirno, oče: Margerita ni niti slutila o tej daritvi.

— A kako si potem prišel na to misel?

— Ker je Margerita, ta ženska, ki jo vi tako zaničujete in ki hočete, da jo zapustim, ker je Margerita zrtvovala zame vse, kar je imela, le da more živeti z menoj.

— In ti si sprejel to žrtvo? Kak človek pravzaprav pa ste vi, velečenjeni, da sprejemate tudi najmanjšo žrtvo od kake takele gospodične Margerite? Čuješ, zdaj imam dovolj! Takoj mi zapustiš to žensko! Ravno kar sem te še prosil, zdaj ti pa zapovedujem! Takih umazanosti ne trpim v svoji družini. Spravi svoje stvari skupaj in pripravi se na odhod!

— Oprostite, dragi oče, sem vskliknil, — a jaz ne mislim na odhod.

— In zakaj ne?

— Ker sem že v letih, ko n. treba več ubogati zapovedim!

— Pobledele je kakor zid.

— Dobro, gospod! Zdaj vem, kaj mi je storiti.

Med tem časom se tvoja izvoljen-

Gledal sem v tla in molčal.

— Armand! je nadaljeval oče. V imenu tvoje svete matere te prosim, pusti to življenje, ki ga spet pozabiš prej nego si sam misliš in ki ga udaj opravičješ z nemogočo logiko. Štirindvajset let imaš že — misli na bodočnost!

Večno vendar ne moreš ljubiti te ženske, ki tebo tudi ne bo večno ljubila. Vidva pretirujeta menda obadva vajino ljubezen!... Glej, ti si pokvaril in zapreš s tem svojo prihodnost. Še en korak dalje, pa res ne boš mogel več nazaj in vse svoje življenje boš preklinjal svojo mladost. Pojdi z menoj za en, dva meseca k svoji sestri. Počitek in sladka družinska ljubezen te odpravijo kmalu te mrzlice, saj vse to itak ni nič drugega. Med tem časom se tvoja izvoljen-

— Aa zakaj, dragi oče?

— Zato, ker je prišel trenutek, ko si začel grešiti proti spoštovanju, ki ga obetliš baje do našega imena.

— Teh besed ne razumem!

— No, ti jih pa razložim. Navadnje, da imaš opraviti z žensko, to ni nič tako čudnega; da kot pošten človek pošteno plačaš tako kupljivo blago, je čisto v redu, a da pozabljaš radi njega to, kar ti mora biti najsvetejše, da si dopustiš, da se je razširil glas o tvojem škandaloznem razmerju globoko noter v deželo do mene, in da je padla senca na pošteno ime, ki sem ti ga dal na pot, to je, prijatelj, kar ne sme biti in česar tudi ne bo!

— Dovolite, naj opomnim, da so bili oni, ki so vas obveščali o tem mojem razmerju, sami jako slabo poučeni o njem. Da, jaz živim z gospodično Gautier in to je v Parizu nekaj zelo vsakdanjega. Imena pa, ki sem ga prejel od vas, gospodični Gautier nisem dal, tudi potrošim zanjo le toliko, kolikor utrpim in nisem napravil radi nje niti enega dolga, da, mi sem storil sploh še ničesar, kar bi dalo očetu pravico, zabrusiti sinu to v obraz, kar ste zabrusili vi meni.

— Vsek oče ima pravico opominjati svojega sina, če ga vidi na krivi poti. Dandaj nisl storil

— Aa zakaj, dragi oče?

— Zato, ker je prišel trenutek, ko si začel grešiti proti spoštovanju, ki ga obetliš baje do našega imena.

— Teh besed ne razumem!

— No, ti jih pa razložim. Navadnje, da imaš opraviti z žensko, to ni nič tako čudnega; da kot pošten človek pošteno plačaš tako kupljivo blago, je čisto v redu, a da pozabljaš radi njega to, kar ti mora biti najsvetejše, da si dopustiš, da se je razširil glas o tvojem škandaloznem razmerju globoko noter v deželo do mene, in da je padla senca na pošteno ime, ki sem ti ga dal na pot, to je, prijatelj, kar ne sme biti in česar tudi ne bo!

— Dovolite, naj opomnim, da so bili oni, ki so vas obveščali o tem mojem razmerju, sami jako slabo poučeni o njem. Da, jaz živim z gospodično Gautier in to je v Parizu nekaj zelo vsakdanjega. Imena pa, ki sem ga prejel od vas, gospodični Gautier nisem dal, tudi potrošim zanjo le toliko, kolikor utrpim in nisem napravil radi nje niti enega dolga, da, mi sem storil sploh še ničesar, kar bi dalo očetu pravico, zabrusiti sinu to v obraz, kar ste zabrusili vi meni.

— Vsek oče ima pravico opominjati svojega sina, če ga vidi na krivi poti. Dandaj nisl storil

— Aa zakaj, dragi oče?

— Zato, ker je prišel trenutek, ko si začel grešiti proti spoštovanju, ki ga obetliš baje do našega imena.

— Teh besed ne razumem!

— No, ti jih pa razložim. Navadnje, da imaš opraviti z žensko, to ni nič tako čudnega; da kot pošten človek pošteno plačaš tako kupljivo blago, je čisto v redu, a da pozabljaš radi njega to, kar ti mora biti najsvetejše, da si dopustiš, da se je razširil glas o tvojem škandaloznem razmerju globoko noter v deželo do mene, in da je padla senca na pošteno ime, ki sem ti ga dal na pot, to je, prijatelj, kar ne sme biti in česar tudi ne bo!

— Dovolite, naj opomnim, da so bili oni, ki so vas obveščali o tem mojem razmerju, sami jako slabo poučeni o njem. Da, jaz živim z gospodično Gautier in to je v Parizu nekaj zelo vsakdanjega. Imena pa, ki sem ga prejel od vas, gospodični Gautier nisem dal, tudi potrošim zanjo le toliko, kolikor utrpim in nisem napravil radi nje niti enega dolga, da, mi sem storil sploh še ničesar, kar bi dalo očetu pravico, zabrusiti sinu to v obraz, kar ste zabrusili vi meni.

— Vsek oče ima pravico opominjati svojega sina, če ga vidi na krivi poti. Dandaj nisl storil

— Aa zakaj, dragi oče?

— Zato, ker je prišel trenutek, ko si začel grešiti proti spoštovanju, ki ga obetliš baje do našega imena.

— Teh besed ne razumem!

— No, ti jih pa razložim. Navadnje, da imaš opraviti z žensko, to ni nič tako čudnega; da kot pošten človek pošteno plačaš tako kupljivo blago, je čisto v redu, a da pozabljaš radi njega to, kar ti mora biti najsvetejše, da si dopustiš, da se je razširil glas o tvojem škandaloznem razmerju globoko noter v deželo do mene, in da je padla senca na pošteno ime, ki sem ti ga dal na pot, to je, prijatelj, kar ne sme biti in česar tudi ne bo!

— Dovolite, naj opomnim, da so bili oni, ki so vas obveščali o tem mojem razmerju, sami jako slabo poučeni o njem. Da, jaz živim z gospodično Gautier in to je v Parizu nekaj zelo vsakdanjega. Imena pa, ki sem ga prejel od vas, gospodični Gautier nisem dal, tudi potrošim zanjo le toliko, kolikor utrpim in nisem napravil radi nje niti enega dolga, da, mi sem storil sploh še ničesar, kar bi dalo očetu pravico, zabrusiti sinu to v obraz, kar ste zabrusili vi meni.

— Vsek oče ima pravico opominjati svojega sina, če ga vidi na krivi poti. Dandaj nisl storil

Severov Balsam for Lungs

Zima je tukaj

ki rada donaja kašelj, prehlad in gripo, ali influenco. Ne pripustite, da bi se vas kašelj trdno prijel; vstavite ga takoj, da se na ta način izognete komplikacij, ali posledic kašlja. Vzemite

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balsam za pljuča), in kmalu se boste prebrali, da je ta balsam zelo prijeten, dravilo, s katerim se zdravi kašelj, hripavost in vnetje v sapniku. To se zdravilo priporoča otrokom in odraslim. Na vsaki steklenici je natančno navodilo o uporabi. Cena 25c in 50c v lekarnah.

All imate Se Severov Slovenščini almanah (izdane) na leto 1918?

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Pozvonil je.

Jožef se je prikazal.

— Spravite moje stvari v "Hotel de Paris", je zapovedal ter izginil istočasno v svojo sobo in se pričel oblačiti.

Ko se je vrnil, sem mu stopil nasproti.

— Obljubite mi, oče, da ne storite ničesar, kar bi bolelo Margerito! sem zaprosil.

Ustavil se je in me pomeril zaničljivo od nog do glave.

— Meni se zdi, prijatelj, da tu ni vse v redu! je pokazal na moje čelo.

In obrnil se je ven ter zaloputnil vrata za seboj.

Takoj nato sem hitel tudi jaz na cesto, vzlet voz ter se odpeljal v Bougival.

Margerita me je čakala pri oknu.

(Dalje prihodnje.)

Avstrijci so bombardirali bolnišnico.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 27. januarja. Predsednik ameriškega pomožnega odbora v Italiji Robert Perkins poroča v svoji brzopetki na glavni stan Rdečega križa o avstrijskem bombardiranju zavazniških bolnišnic v Castel Franco tekom zadnjega leta zelo poškodovana.

Novice iz Clevelanda.

Tožbo za ločitev zakona

je vložila Mrs. Louise Crissinger, iz Lexington Ave. Kot vzrok navaja, da ne more svojega moža nikakor privaditi do tega, da bi se skopal in to da jo tako "gifta", da jo bo spravil ta "štor" v pretrani grob — žena je stara šele 55 let in jo je spravil do obupnega koraka, da zahteva ločitev zakona.

Ker ni hotela preživljati

svojega moža, jo je ta pustil. Zato je vložila Franeka Faulkins pri sodniku Lewines tožbo za ločitev zakona. "Vsaka dobra gospodinja" je tarnala, "preživlja svojega moža, mi je rekel moj mož, in ker tega nisem hotela storiti, me je zapustil."

Od svojega moža

hoče biti ločena Jennie Robinson, 3609 Seovile, Ave., ker je začel novo leto z malo posnemanja vrednim dejanjem. "Na starega leta večer me je pretepel, zato se hočem ločiti od njega", pravi Jennie.

Svojo mater je obstrelil

J. Russel, na 1723 Avalon Rd. V roki je imel samokres, ki se je posrečilo sprožil in zadel mater v roko. Rana ni posebno nevarna.

Radi zaprtih gostilen

ob torkih v teh tednih bo mesto na zgubi \$76.000. Ker vsak gostilničar je upravičen, da se mu povrne davek za ta dan, ko mora zapreti gostilno. Vsak gostilničar plača \$2.80 davka na dan.

Umor.

Te dni je ustrelil Frank Gargano, 1931 W. 75. St. točaja Johna Ragana v gostilni na 513 Superior Ave. V gostilni se je nahajalo ta čas čev ljudi, med njimi Frank Gargani. V žepu je imel samokres tako, da ga je vsakdo lahko videl. S svojo suknjo je mahal sem in tja tako, da ga je bartender pomnil, da naj miruje, da se ne pripeti kakšna nesreča. Ta pa je bil na to hud in začel se je prepri Gargano je vstrelil proti natakarku, pa ga je zgeršil. Nato pa je vrgel oni steklenico od viske proti njemu, ter ga zadel v roko. Ta pa sproži še eikrat v Ragana in ga zadene v srce, da je bil na mestu mrtve. Morilec je skočil v m'oidočo karo in se podal v bolnišnico.

Ukrajinski ultimatum.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Jan. 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 25. januarja. Petrogradski poročevalec "Morning Post" pravi, da je ukrajinska Rada poslala v Petrograd poročilo, da bo Ukrajina sklenila z Nemčijo separaten mir, ako ga ruska vlada ne sklene tekom 24 ur.

VABILO NA VESELICO,

katero priredi

DRUŠTVO SINOV SLAVE

št. 168 SNPJ. v Conemaugh, Pa., v soboto 2. februarja t. l.

v dvorani društva sv. Alojzija. Začetek ob 7. uri zvečer.

